

Mooie dagen

Veronica Hazelhoff

bron

Veronica Hazelhoff, *Mooie dagen*. Querido, Amsterdam 1990

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/haze002mooi01_01/colofon.php

© 2018 dbnl / erven Veronica Hazelhoff

Voor Fieke

1

Ze heeft zo'n mooie rug, dacht Gloria, terwijl ze achter Isabel stond te wachten. Als je tussen die drie sproetjes een lijntje zou trekken, kreeg je een perfect driehoekje. Vroeger had ik plakpapiertjes die driehoekig of rond of vierkant waren, en daar maakte ik poppetjes van.

‘Durf jij die loopplank over?’ Naast haar stond een lange jongen. Hij keek ernstig op haar neer en herhaalde zijn vraag nog een keer, daarna zei hij: ‘Het is vies water hier, dus je moet uitkijken hoor. Als de loopplank gaat wiebelen, kan je eraf vallen.’

Wat een vreemde jongen, dacht Gloria. Ze wees op Isabel die inmiddels was doorgelopen en nu bij de ingang stond. ‘Ik moet naar mijn moeder.’

‘Wij gaan ook met die boot mee,’ zei de jongen.

‘Dan zien we elkaar nog wel.’ Gloria liep voorzichtig over de smalle loopplank naar boven.

‘Waar bleef je nou?’ Isabel tikte ongeduldig met de punt van haar nieuwe rode zomerschoen tegen de koffer die naast haar stond. ‘Je had me wel met dat kreng kunnen helpen, hij is loodzwaar.’

‘Maar ik heb het je toch gevraagd?’ zei Gloria. ‘En toen zei jij dat er wel iemand zou komen om onze bagage te sjouwen.’

‘Zie jij iemand?’

Gloria keek even naar de kade. De jongen stond

naast een vrouw en een meisje en praatte druk tegen ze. ‘Misschien wil hij je wel helpen.’

‘Nou hoeft het niet meer,’ zei Isabel. Ze sjouwde zacht vloekend met de koffer verder.

Waarom heeft ze dat ding ook meegenomen? dacht Gloria. Een lange vakantie kun je dit reisje niet noemen.

Ze volgde met haar kleine koffertje de wapperende rokzoom van Isabel door een schemerig nauw gangetje. Ze kreeg het warm en hoopte op licht en lucht. Ze moest daar eerst nog een trap voor op, en toen was ze aan dek.

Isabel stond bij de reling en Gloria maakte in gedachten een foto. Blote rug, en dunne jurk die in de wind fladderde, zoals je in Engelse films ook altijd zag.

‘Kom kijken!’ riep Isabel.

‘En onze spullen dan?’ vroeg Gloria.

‘Gewoon hier. Vraag toch niet naar de bekende weg!’

‘Zo bekend is die weg niet,’ mompelde Gloria zacht. ‘Ik ben hier nog nooit geweest.’ Ze ging naast haar moeder staan. Er was weinig spectaculairs aan het uitzicht. Een eindje verderop lag nog zo'n boot. Zou daar nu ook een meisje met haar moeder staan te wachten op de afvaart? En waar waren de andere reizigers?

‘Aan het einde van de reis, vrienden voor het leven misschien,’ stond er in de folder, die Gloria had bestudeerd en Isabel niet.

In de folder stond ook: ‘Op deze tocht zal het u aan niets ontbreken. Onze medewerkers zullen u zo goed mogelijk helpen en adviseren. U hoeft zich als het weer een dagje misschien wat minder is geen moment te ver-

velen. Zij kunnen u begeleiden op de uitstapjes in de vele romantische plaatsjes die het “MS Friso-Constantijn” zal aandoen.’

Twee prinsen tegelijk op mijn tochtje. Wie had dat ooit kunnen denken. Gloria grinnikte hardop.

‘Ik ben blij dat er tenminste iemand plezier heeft,’ zei Isabel.

‘Jij hebt er toch ook zin in?’ vroeg Gloria.

‘Ach, het is iets. Egypte was aardiger geweest.’

‘Misschien worden we wel weer een beetje rijker,’ zei Gloria.

‘Zoek jij maar een welgestelde heer voor me uit.’ Isabel beet op haar pasgelakte nagels en keek peinzend voor zich uit.

Gloria was bang dat Isabel weer zo somber over Peter ging doen, daarom zei ze haastig: ‘Later neem ik je mee op verre reizen, en hou op met nagelbijten, anders heb je gisteren voor niks uren zitten lakken.’

‘Wat een aangename verrassing.’ Gloria zag een jongen die een paar jaar ouder moest zijn dan zij. Hij had een lijst met namen in zijn hand. ‘Ik ben deze dagen jullie steun en toeverlaat,’ zei hij, terwijl ze kennis maakten. ‘Uw gastheer, maar gewoon Jochem. Ik ben blij zo'n moeder en dochter aan boord te hebben. Het spijt me dat ik jullie niet eerder zag, dan had ik kunnen helpen met de bagage.’

Gloria kon merken dat haar moeder hem aantrekkelijk vond, want ze zette haar charmantste glimlachje op. ‘Hindert niet. We zijn gezonde vrouwen.’

‘Ik zal u zo uw hut wijzen,’ zei Jochem. ‘Ik wacht nog even op een paar andere gasten. Die kunnen dan meteen meelopen, ze slapen op dezelfde gang.’ Hij

keek op zijn lijst. ‘Ze moeten wel snel komen, anders vinden ze zelf hun hutten maar. Iedereen wordt op tijd in de lounge verwacht voor een welkomstdrankje en wat uitleg. Ah, daar zijn ze geloof ik.’

Gloria zag de jongen van de kade. Hij droeg twee roltassen, en stond naast de vrouw en het meisje waar hij eerder mee had staan te praten.

Het meisje zei: ‘We zijn wat laat, maar Boris had een beetje moeite met de loopplank.’

‘Hebben jullie dan een hond meegenomen?’ vroeg Isabel.

‘Boris is mijn broer,’ zei het meisje.

De vrouw zei niets en keek Isabel aan. Isabel keek zonder te glimlachen terug. Net toen Gloria zich heel ongemakkelijk ging voelen, zei de vrouw: ‘Isabel.’

‘Ja,’ zei Isabel. ‘Helemaal. Dag Ruth.’

‘Wat leuk,’ zei Jochem. ‘U kent elkaar al. Dat maakt het reisje al een stuk gezelliger.’

‘Nou,’ zei Isabel.

Ruth glimlachte. ‘Wat grappig dat we nu ook elkaars kinderen ontmoeten. Boris, geef eens een hand?’

Boris zette de tassen neer, en Gloria kon zien dat hij even niet goed raad wist met zijn handen. Uiteindelijk gaf hij Isabel en haar voorzichtig een hand en zei beleefd zijn naam. Het meisje heette Tasja.

‘Waarvan kennen jullie elkaar?’ vroeg Tasja.

‘School,’ zei Isabel. ‘Je moeder en ik hebben bij elkaar in de klas gezeten. Daarom heb ik liever dat jullie mij Isabel noemen, bovendien klinkt mevrouw zo oud.’

‘Ik herkende je meteen!’ zei Ruth. ‘Je bent nog even mooi als vroeger, helemaal niets veranderd!’

‘Jij wel,’ zei Isabel. ‘Je bent een stuk ouder geworden.’

Gloria keek een beetje beschaamd naar Ruth, maar ze nam er kennelijk geen aanstoot aan en ratelde vrolijk verder. ‘Wat hebben we al een grote kinderen, hè? En wat een raar toeval dat we elkaar op een cruiseschip tegenkomen!’

‘Het leven is toch vol verrassingen?’ zei Isabel. Ze wendde zich tot Jochem. ‘Zou jij ons niet eens naar onze hutten brengen?’

‘Wij moeten ook met u mee, hè meneer?’ zei Boris.

‘Ik ben Jochem,’ zei de jongen. ‘Jij hebt zeker een hut helemaal voor jou alleen. Bofkont. Geen last van snurken.’

‘Maar als ik zelf snurk, word ik ook wakker,’ vertelde Boris. ‘Dan zit ik net in een droom en dan weet ik niet meer waar ik ben.’

Gloria zag Tasja naar Jochem kijken met een blik die leek te zeggen: als je ook maar even vervelend tegen mijn broer doet, gooi ik je over boord. Maar Jochem deed gewoon. ‘Dat heb ik nou ook altijd. Zeker als ik op de boot ben. Ik verdwaal wel eens.’

‘In je hoofd,’ zei Boris.

‘Precies, in mijn hoofd.’

‘Wat doe je als je niet op de boot zit?’ vroeg Isabel.

‘Van alles.’

‘Waar?’

‘Overal.’

‘Jij laat ook niet veel los.’

Gloria zuchtte. Zou Isabel nu al met sjansen beginnen?

‘Zullen we naar de hutten gaan?’ stelde Jochem voor.

‘Isabel lijkt op de beesten in Axel zijn tuin,’ hoorde Gloria Boris zacht tegen zijn zusje zeggen. ‘Ik weet de naam niet meer, maar ze hebben blauwe vleugels.’

‘Libel,’ zei Tasja tegen hem.

‘O, ja!’ Boris giechelde. ‘Ze is net zo mooi!’

Hoe zou het zijn om zo'n broer te hebben? dacht Gloria. Ze vond het leuk dat Tasja net zo beschermend had gekeken. Ze vond de hele Tasja wel leuk. ‘Tot straks,’ zei ze.

‘Tot straks, Gloria van hiep hiep,’ zei Boris. Hij giechelde weer.

‘Kijk toch uit waar je loopt!’ zei Isabel toen Gloria de hut zowat in viel. ‘Gek word ik van die meiden!’

‘U heeft er toch maar één?’ zei Jochem.

‘Jij. Zie ik eruit om u tegen te zeggen?’

Jochem gaf geen antwoord, maar liet zien hoe je de bedden kon opklappen om ruimte te maken als je dat wilde en waar de douche en de wc waren. Er hingen ook twee reddingvesten in de kast, maar dat zou straks allemaal in de lounge aan het hele gezelschap uitgelegd worden. ‘Ik ga Boris even helpen.’

‘Krijg je veel kneusjes aan boord?’ vroeg Isabel.

‘Mamma!’ zei Gloria.

‘Ik zie u zo in de lounge,’ zei Jochem.

‘Dan drinken we samen wat,’ zei Isabel.

‘Dan drinkt iedereen samen wat,’ zei Jochem.

Gloria stond naast Isabel aan dek toen ze eindelijk uitvoeren. Er waren zelfs mensen die applaudisseerden. Of ze dachten dat het schip een ziel had.

Ze was blij dat ze weer in de buitenlucht stond en niet in die rokerige lounge zat. De helft van de uitleg

over wat allemaal wel en niet mocht, was langs haar heen gegaan. Ze kwam er wel achter.

Ruth was er niet bij geweest en liet zich ook nu niet zien. Tasja en Boris stonden vlakbij. Boris klapte opgetogen in zijn handen en zei: ‘We zijn echt uit!’

‘Waar is je moeder?’ vroeg Isabel aan Tasja.

‘Rusten. Ze is moe van haar werk.’

‘Wat doet ze eigenlijk!’ vroeg Isabel.

‘Ze geeft les aan analfabeten,’ zei Tasja.

‘Nobel van haar,’ zei Isabel. ‘Op naar het avontuur. Je lijkt een beetje op je moeder, weet je dat? Dezelfde mond.’

Gloria merkte dat Tasja naar haar keek. Ik niet, wilde ze zeggen. Ik lijk in niets op mijn moeder. Isabel is mooier en interessanter dan ik ooit zal worden.

‘Heb je er zin in?’ vroeg Jochem die naast haar kwam staan.

‘Later als ik rijk ben, wil ik naar Egypte,’ zei ze dromerig.

Hij lachte naar haar. ‘Mag ik dan ook mee?’

‘Nee. Alleen mijn moeder.’

‘Gloria reist niet met onbekenden,’ zei Isabel. ‘En zeker niet met types als jij.’

Gloria keek opzij, maar Jochem had haar moeder niet gehoord, of deed alsof. ‘Het worden vast mooie dagen,’ zei hij. ‘Heel mooi.’

2

Ze waren nog in Nederland, maar Gloria was al echt vertrokken. Vroeger had ze dat zelfs met een schoolreisje naar de dierentuin. Als ze dan thuiskwam, voelde ze zich of ze dagen op reis was geweest.

Bij Isabel duurde dat langer. Vorig jaar, toen was Peter er nog bij, had ze drie dagen nodig gehad voor ze zich een beetje ontspande. Maar daarna was ze ook heel vrolijk en gezellig geworden. Geen museum of winkel sloeg ze over, en als Gloria en Peter alleen nog maar ergens wilden gaan zitten om naar mensen te kijken, ging Isabel er in haar eentje op uit. Meestal kwam ze terug met kleine cadeautjes voor Gloria en Peter.

Gloria miste Peter in huis. Hij was tenslotte het meest in de buurt van een vader gekomen.

De zon scheen en ze zaten op een ligstoel aan dek. Isabel en Ruth, een eindje verderop, hadden natuurlijk veel te bepraten. Daarom liet Gloria hen met rust.

Boris stond met zijn zusje langs de reling. Gloria wenste voor de zoveelste keer in haar leven dat zij ook een broer of zusje had.

Ze zag Jochem naar haar toe komen. Dat zou vast een leuke broer zijn. ‘Heb jij zusjes?’ vroeg ze.

‘Nee. Jij?’

‘Dat weet je toch? Hoe wist je dat eigenlijk? Ik had er wel zes kunnen hebben.’

‘Ik gokte erop,’ zei Jochem. ‘En ik had gelijk. Ik ga Boris de boot laten zien, kom je ook mee?’

Gloria schudde haar hoofd.

‘Andere keer dan.’

‘Misschien.’ Ze gaapte.

‘Waarom ben je zo lui?’ Jochem ging op zijn hurken naast haar stoel zitten. Eén donker krulletje, vlak achter zijn oor, wilde een andere kant op dan de rest.

‘Heb jij wel eens eindexamen gedaan?’ vroeg Gloria.

Hij knikte. ‘Ooit.’

‘Nou, dan weet je het antwoord.’

‘Ik had je nog niet zo ver gedacht,’ zei hij. ‘Ben je geslaagd?’

‘Ja, jij?’

‘Ook. Wat ga je doen?’

‘Weet ik nog niet. Misschien een jaar gewoon werken om te zien wat ik wil. Misschien iets anders.’

‘Bij mij is dat om te zien wat ik wilde nogal uitgelopen,’ zei Jochem. ‘Ik doe al een paar jaar die boten en in de winter klus ik.’

‘Daar had je geen eindexamen voor hoeven doen,’ zei Gloria.

‘Nou ben je net mijn moeder,’ zei hij. ‘Leuker, dat wel.’

‘Jochem, ben jij ook voor de drankjes, of moeten we die zelf halen?’ riep Isabel.

Jochem stond op. ‘Ik stuur wel iemand,’ zei hij. Daarna nam hij Boris mee.

‘Weet je echt niet wat je gaat doen?’ vroeg Tasja aan Gloria.

Gloria schudde aarzelend haar hoofd. 'Niet helemaal.'

'Mijn moeder zegt altijd dat ik eerst eens een tijdje aan de lopende band zou moeten staan,' zei Tasja. 'Dan leerde ik wel harder werken. Misschien ga ik volgend jaar eindelijk een keer over.'

'Had je helemaal niets gedaan?' vroeg Gloria.

'Nee.'

'Kreeg je dan niet op je kop van je ouders?'

'Van Axel,' zei Tasja. 'De vriend van mijn moeder. Axel von Clausthaler, heb je ooit zo'n idiote naam gehoord? Heb jij een vader?'

'Dood,' zei Gloria. 'Wij hadden Peter.' Ze schrok een beetje van haar eigen openhartigheid, maar ze ging toch verder. 'Hij was Isabels vriend. Vorig jaar waren we nog met z'n drieën in Italië.'

'Nu zit je op zo'n rare boot,' zei Tasja.

'Vorstelijke vakantie,' zei Gloria.

'Een tocht waarbij het u aan niets zal ontbreken,' zei Tasja, die de folder dus ook uit haar hoofd kende. 'Onze gastvrouwen en -heren zullen u een onvergetelijke trip bezorgen, het landschap doet de rest.'

'Vergeet de pittoreske plaatsjes langs de wal niet,' zei Gloria.

'Boris noemt het steeds protesk,' zei Tasja.

'Hoe eh... is hij zo geworden?' vroeg Gloria.

'Er ging iets mis tijdens zijn geboorte,' antwoordde Tasja. 'Mijn moeder had het meteen in de gaten, maar niemand wilde haar geloven. Zelfs mijn vader zag het eerst niet. Maar het is de liefste broer van de wereld. Alleen af en toe...' Ze zweeg.

'Wat af en toe?' vroeg Gloria.

‘Niks,’ zei Tasja kortaf. ‘Jouw moeder is echt mooi, hè? Ik kan me niet voorstellen dat ze even oud is als de mijne.’

Gloria keek naar de twee vrouwen verderop. Isabel strekte haar benen uit en streek met haar handen door haar haar. Gloria wist dat ze nu het effect van de rode schoenen bij haar gebruide benen bewonderde. Ruth had weinig te bewonderen, en ze kon ook niet door haar haren strijken, omdat ze steil en kort waren.

Er klonk een gong en mensen stonden op. ‘Volgens mij gaan we eten,’ zei Tasja. ‘Lunchen,’ zei Gloria. ‘Dat heet hier lunchen.’

‘Wij eten gewoon een boterham,’ zei Tasja. ‘Waar blijft dat stuk nou met mijn broer? Zullen we bij elkaar aan tafel gaan zitten? Dat is ook leuk voor onze moeders.’

‘Moeten we echt met hun aan tafel?’ fluisterde Isabel tegen Gloria.

‘Ja,’ fluisterde Gloria terug. ‘Leuk toch?’

‘Hm,’ zei Isabel. ‘Proost,’ zei ze even later tegen Ruth en hief haar glas.

Boris slurpte van zijn soep. Gloria dacht dat hij in de hele eetzaal te horen was. Isabel keek naar hem, schudde bijna onmerkbaar haar hoofd en liet haar soep staan.

Ruth en Tasja waren er kennelijk aan gewend en aten smakelijk.

Tussen het slurpen door vertelde Boris over zijn rondleiding met Jochem.

‘Jochem is lief,’ zei hij.

‘Hij mag er best wezen,’ zei Isabel.

‘Ja,’ zei Boris. ‘Hij hoort hier toch?’

‘Ze bedoelt dat ze hem mooi vindt,’ legde Tasja uit.

‘O,’ zei Boris. Hij keek naar Isabel. ‘Ik vind jou mooi, Libel. Ben je ook lief?’

Isabel bloosde.

‘Ja,’ zei Gloria. ‘Ze is heel lief. Wat deden jij en Ruth vroeger samen, mamma?’

‘Winkelen,’ zei Isabel. ‘Hoedjes passen.’

‘Naar de film,’ zei Ruth. ‘Samen huiswerk maken, en soms logeren.’

‘Jullie waren dus echte vriendinnen,’ zei Tasja.

‘Ja,’ zei Ruth. ‘Misschien worden Tasja en jij dat ook wel.’

Isabel zweeg. ‘Jij nog een glaasje, Ruth?’ vroeg ze even later.

‘We zijn al bijna in het buitenland!’ zei Boris hard. ‘Vanavond gaan we even van de boot af, zei Jochem. Moet ik dan ook weer over de loopplank?’

‘Natuurlijk,’ zei Tasja.

‘Als ik nou val!’ zei Boris angstig.

‘Je valt niet,’ stelde Tasja hem gerust. ‘En praat niet zo hard. We zitten vlak bij je.’

‘Maar het kan toch?’ zei Boris, die zich niets van haar opmerking aantrok en zo mogelijk nog harder ging praten.

‘Straks wiebelde de loopplank ook al.’ Hij wapperde met zijn handen en gooide de kom soep van Isabel over de tafel.

Tasja vloog overeind en pakte een servet. ‘Suffie,’ zei ze terwijl ze het kleed droogde. ‘Je moet je handen ook eens een beetje stilhouden.’

‘Ik kon er niks aan doen.’ Boris keek angstig om zich heen naar de andere gasten. ‘Moet ik nou weg?’

‘Welnee,’ zei Tasja. ‘Ben je gek!’

Isabel kuchte. Gloria keek haar kwaad aan. Maar ze had een onschuldige blik in haar ogen.

‘Die loopplank is niet eng,’ zei Tasja. ‘We helpen je wel. Wil je nog een boterham?’

‘Met muisjes,’ zei hij. ‘Zijn we al in het buitenland?’

‘Ja,’ zei Tasja. ‘We zijn net de grens overgevaren.’

‘En mijn pas dan?’ vroeg hij.

‘Straks,’ zei zijn moeder. ‘Straks mag je je pas laten zien.’

Na het eten ging Isabel naar de hut. Gloria deed met Tasja en Boris een spelletje Yahtzee en Ruth zat verderop te lezen.

‘Ik ben al op mijn eigen wc geweest,’ zei Boris. ‘Ik moest niet, maar ik ging wel. Als ik heel hard schreeuw, kunnen mamma en Tasja mij horen.’

‘Maar je gaat niet schreeuwen,’ zei Tasja.

‘Nee,’ zei Boris. ‘Axel vindt dat niet leuk,’ zei hij tegen Gloria. ‘Axel wil met mamma trouwen. Dan heb ik weer een vader. Ik had er een, maar die komt nooit meer. Soms krijgen we een kaart uit een ver land. Axel is anderlands, hè Tasja?’

Tasja knikte.

‘Hij heeft ons met zijn auto naar de boot gebracht,’ zei Boris. ‘En hij gaf mij een klap op mijn schouder. Een echte mannenklap, zei hij. Ik heb ook een boekje van hem gekregen, dat heet: Hoe verbeter ik mijn handschrift. Dan kon ik oefenen, zei hij.’

Tasja pakte de dobbelstenen. ‘Zullen we verder spelen?’

Ze speelden nog een spelletje.

‘We hebben ook rummikub,’ vertelde Boris. ‘Axel

zegt dat ik dan leer rekenen, maar ik tel op mijn vingers.'

'Ik toch ook,' zei Tasja, die dat nu met de dobbelstene deed.

Gloria keek haar aan. Solidariteit kon te ver gaan.

'Echt,' zei Tasja. 'Ik kan niet rekenen. Zelfs met mijn rekenmachine gaat het nog mis. Axel zegt dat ik er te lui voor ben, maar als ik cijfers zie, raak ik in de war.'

'Ik raak altijd in de war,' zei Boris. 'Mogen we nu stoppen? Dan kan ik naar buitenland kijken.'

'Ik ga naar mijn moeder,' zei Gloria.

Isabel had haar bed naar beneden geklapt. 'Even bijkomen. Die Boris werkt een beetje op mijn zenuwen. Hij kijkt almaar naar me.'

'Hij is ontzettend lief,' zei Gloria.

'Dat zal best.' Isabel bekeek een nagel, die ze weer zou moeten lakken en pakte haar flesje remover. 'Kijk je wel een beetje uit? Die Jochem heeft mij te snelle ogen.'

Daar waren ze weer hoor. 'Ik ga douchen,' zei Gloria.

3

Tegen de avond meerden ze af bij een klein plaatsje. Wie wilde kon na het eten aan wal gaan, eerst werd er nog aan boord gedineerd.

Gloria wilde al naast Tasja gaan zitten, maar Isabel wees op een ander tafeltje. ‘Vanavond wil ik met mijn dochter alleen eten,’ zei ze tegen Ruth. ‘We hebben het echt nodig weer eens helemaal bij te praten. Zoveel hebben we elkaar de laatste tijd niet gezien.’

Ruth ging zitten, en pakte de menukaart. Boris keek door het grote raam. ‘Het ziet er hier anders uit!’

‘Ja hè,’ zei Tasja. ‘Wat wil je eten?’ Ze deed of Gloria en Isabel niet meer bestonden en besprak het menu met Boris.

Gloria en Isabel zaten nu vier tafeltjes verder. Gloria kon Boris en Tasja nog net zien. Gloria schaamde zich. ‘Waarom wil je niet met hun eten?’

‘Daarom,’ zei Isabel. ‘Geef mij de wijnkaart eens?’

Gloria wachtte even. ‘Zouden ze het vervelend vinden?’

‘Geef die kaart nou! Ik meende wat ik zei. We hebben elkaar nauwelijks gesproken de laatste weken.’

‘Dat lag toch niet aan mij? Jij was altijd weg.’

Isabel keek in het menu. ‘Dat weet ik, maar nu ben ik

er wél, en gaan we lekker eten. Ze hebben zwezerik, wil jij ook?’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Ik heb liever een boterham met kaas.’

Isabel zuchtte. ‘Liefje, er staan heerlijke dingen op de kaart. Profiteer ervan, en doe alsjeblieft een beetje gezelliger, anders hadden we beter thuis kunnen blijven. Ik leg het ze straks wel uit als dat je gelukkig maakt.’

‘Misschien willen zij niet meer met je praten,’ zei Gloria.

‘Jawel hoor. Ruth wilde altijd wel met me kwekken.’

Tijdens het eten keek Gloria af en toe naar Tasja en Boris. Maar zij keken geen één keer haar richting op.

‘Wie zit er achter mij?’ vroeg Isabel.

Dat was een oud spelletje. Verhalen verzinnen over mensen met wie ze samen in restaurants zaten.

Gloria keek langs Isabel heen. ‘Twee vrouwen, die precies dezelfde vestjes dragen en ze hebben allebei een eng sjaaltje om hun nek,’ zei ze. ‘Het zijn vast vriendinnen die elkaar al vijftig jaar kennen of zo.’

‘O, ja,’ zei Isabel. ‘Ik weet welke je bedoelt. Ze delen één hut en hadden ook maar één grote koffer bij zich. Het is een stel, of het zijn gifmengsters die net hun echtgenoten om zeep hebben geholpen.’

‘Ik hoop het eerste,’ zei Gloria. ‘Wie zitten er achter mij?’

‘Een echtpaar,’ zei Isabel. ‘Hij draagt een geruite broek, zij een lange broekrok en ze vervelen zich dood met elkaar. Dit reisje is hun aangeboden door hun kinderen.’

‘Omdat die ze kwijt wilden,’ zei Gloria. ‘Jaap-Peter en Marie-Louise. Ze willen een week lang feesten, want

ze zijn allebei geslaagd voor hun eindexamen. Ze...' Op dat moment werd hun spelletje onderbroken door het roepen van Boris. 'Jochem, wij zitten hier!'

Boris stond op en zwaaide naar Jochem. 'Hier zijn wij!' riep hij nog een keer. Gloria zag 'de vader en moeder van Jaap-Peter en Marie-Louise' naar hem kijken met een blik die niet betekende: 'Aan het einde van de reis, vrienden voor het leven misschien.'

'Wat een stem!' zei Isabel. 'Je krijgt ook niet echt de kans hem over het hoofd te zien, hè? Wat moet dat een klus zijn. Geen wonder dat Ruth zo oud is geworden.'

Jochem liep langs hen heen en ging naar Boris. Gloria zag nu Ruth ook, want die was opgestaan en rende de eetzaal uit.

'Ga je haar achterna?' vroeg Gloria.

'Waarom?'

'Je kan haar misschien helpen.'

'Alsjeblieft!' zei Isabel. 'Ik ben geen maatschappelijk werkster. Eet je toetje op, anders smelt het.'

Jochem praatte even met Boris, daarna kwam hij naar hen toe. 'Ga je mee de wal op?' vroeg hij aan Gloria. 'Tasja en Boris gaan ook.'

'Ik weet het niet,' zei Gloria. Isabel was zo duidelijk niet uitgenodigd.

'Als je zin hebt, moet je het niet laten,' zei Isabel. Ze wreef over haar voeten en vertrok haar gezicht. 'Ik denk dat ik even iets anders ga aantrekken.'

Natuurlijk had ze haar nieuwe schoenen weer veel te lang gedragen, dat werden pleistertjes.

'Ik zal ook met Ruth praten,' zei ze tegen Gloria. 'Tevreden?'

Gloria knikte en stond op. Ze boog zich voorover en

gaf Isabel een zoen. ‘Je ruikt lekker,’ fluisterde ze.

‘Ik ruik toch altijd lekker? Veel plezier, en kijk een beetje uit.’

Boris wilde de loopplank niet op. Tasja probeerde hem over te halen, Jochem deed zijn best, maar Boris weigerde.

‘Ga nou!’ zei Tasja. ‘Vanochtend ben je er toch ook over gelopen.’

‘Nu ga ik niet,’ zei Boris. ‘Ik doe het niet! Ik doe het niet!’

‘Je doet het wel!’ zei Tasja. En toen krijste Boris.

Gloria keek toe hoe Tasja haar armen om hem heen sloeg. ‘Stil nou.’

Boris klampte zich aan haar vast, en Gloria zag hem rillen ondanks de dikke trui die hij droeg. ‘Ik val!’

‘Je kunt toch zwemmen?’ zei Tasja.

‘Dat verleer je nooit,’ zei Jochem. ‘Net als fietsen.’

‘Dan val ik ook steeds om,’ hilde Boris. ‘Ik ga niet!’

‘Wat is er?’ Ruth kwam snel naar hen toe. Ze was in gezelschap van de twee vrouwen met enge sjaaltjes. Boris liet Tasja los en drukte zich snikkend tegen zijn moeder aan. ‘Ik wil niet van de boot af!’

‘Je hoeft niet, lieverd,’ troostte Ruth. ‘Deze twee dames en wij gaan samen iets drinken, dat hebben we net afgesproken.’

‘Hij moet de loopplank over!’ zei Tasja, en ze hilde ook bijna. ‘Hij kan het best.’

‘Ga jij nou maar,’ zei Ruth.

‘Nee! Ik wil dat Boris met ons meegaat, anders leert hij het nooit.’

Maar Boris wilde niet leren, hij wilde hier weg.

‘Kom maar mee,’ zei Ruth tegen Boris. ‘Tasja gaat de wal op en we zien haar straks weer.’

‘Heb jij dat nou ook?’ Gloria draaide zich om en daar stond Isabel. Ze vroeg aan Boris: ‘Vind jij dat ook zo griezelig?’

Boris liet Ruth los. ‘Ja.’

‘Weet je wat ik vanochtend deed?’ zei Isabel. ‘Ik dacht eerst drie keer: Ik val niet! En toen begon ik te lopen, en dacht ik niks meer tot ik er was. Ik vergat zelfs dat er water lag en keek alleen naar mijn voeten.’

‘Waar zijn je schoenen?’ vroeg Boris.

‘Uit, ze waren nieuw en nu heb ik een blaar.’

Het idiote was, dat ze nu allemaal naar haar zwarte espadrilles staarden. Ze liet zich niet van de wijs brengen. ‘Probeer het maar.’

‘Nu?’ vroeg Boris.

‘Nu,’ zei Isabel. ‘Anders wordt het te laat. Ik ga iets drinken met je moeder.’

‘Ik zou al iets met deze dames gaan drinken,’ zei Ruth.

‘U is ook welkom,’ zeiden de vrouwen tegelijk tegen Isabel.

Gloria zag Isabel naar de sjaaltjes kijken. ‘Goed,’ zei ze toen. ‘Nu gaan, Boris!’

En Boris ging. Voetje voor voetje liep hij de loopplank over. Op de wal keek hij nog even om. ‘Ik ben er, Libel! Ik kon het gewoon!’

Isabel glimlachte. ‘Tot straks!’ riep ze.

Het was leuk met z'n vieren, vond Gloria. Er liepen veel mensen van de boot door de kleine straatjes. Maar Jochem wist gelukkig waar het niet zo druk was en er

ook winkels waren zónder Mariabeeldjes met een lampje erin, of bierpullen in de vorm van een dikke monnik.

Boris danste opgewonden om hen heen. ‘Ik heb het gedaan! Libel zei gewoon wat ik moest doen en toen deed ik het. Het is gek hier, hè? Alle winkels zijn nog open. Ik wil morgen met Libel praten,’ zei hij tegen Gloria. ‘Dat ik haar vertel over school en Tommie mijn vriend. Tommie ligt vast al in bed. Hij moet veel slapen van zijn moeder. Ik hoef dat niet. Over een tijdje ben ik zeventien. Ik wil wel een brommer. Maar misschien mag ik niet eens op een brommer rijden. Denk je dat ik op een brommer mag rijden?’

Wat moest ze daar nu op antwoorden?

‘Niemand van onze school heeft een brommer,’ vertelde Boris haar. ‘Alleen Sylvia, maar die is niet als ons. Die is er om ons tekenen te leren. Zal ik een keer een tekening voor Libel maken?’

‘Doe maar,’ zei Gloria.

‘Jochem, ik ga een tekening voor Libel maken!’ riep Boris.

‘Mooi,’ zei Jochem, ‘maar nu gaan we even iets drinken. Morgen wordt het echt winkelen,’ vertelde hij aan Gloria. ‘Dat staat in het programma. Maar we komen pas 's middags aan. Hou je van winkelen?’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Daarvoor moet je bij mijn moeder wezen.’

‘Ik wel,’ zei Boris. ‘Ik heb geld om cadeautjes voor opa en oma te kopen, en voor Axel.’

‘Bewaar het nou maar even,’ zei Tasja. ‘Doe jij dit altijd, Jochem? Volgens mij heb je nu vrij.’

‘Als ik mensen aardig vind, ga ik met ze mee.’

‘Jij vindt Gloria heel aardig hè?’ zei Boris. ‘Dat zag ik meteen.’

Jochem zeis nel: ‘We zijn er! Het ziet er hier vreselijk uit, maar daar moeten jullie niet op letten.’

Boris vond het juist prachtig. Hij kon haast niet stilzitten en moest alle ongeveer zevenhonderd bierpullen die aan het plafond hingen even goed bekijken. Gelukkig was hij zo lang, anders hadden ze hem nog moeten optillen, vreesde Gloria. Ze dronk van haar witte wijn en dacht aan Isabel. Zou ze het nu met Ruth uitpraten? Hadden ze haar zo weer nodig om Boris de loopplank over te krijgen?

Waarschijnlijk dacht zijn zusje aan hetzelfde. Tasja liet haar mineraalwater uitbubbelen en keek onzeker naar Boris.

‘Dat heeft je moeder goed gedaan met Boris,’ zei Jochem tegen Gloria.

‘Ze doet altijd alles goed.’

‘Vind je?’ vroeg Tasja, er weer helemaal bij.

Gloria bloosde. ‘Soms is ze een beetje onhandig.’

‘Bot, zou ik het noemen,’ zei Tasja.

‘Kunnen we niet even gewoon genieten van deze wonderschone omgeving?’ zei Jochem.

Tasja glimlachte weer. ‘Je hebt gelijk. Maar vind je het niet leuker als mijn broer en ik even ergens anders gaan zitten?’

Jochem keek op zijn horloge. ‘We zijn zo allemaal ergens anders. Ik ga terug, want ik moet vroeg op, ik heb ontbijtdienst.’

Gloria lag met een zweverig gevoel in haar hoofd in bed. Isabel was nog bezig haar haren honderd keer te

borstelen en praatte na over haar avond. ‘Het was best gezellig. Onze gifmengende wijven zien er niet uit, maar ze kunnen aardig tetteren.’

‘Waarom zeg je wijven?’ vroeg Gloria.

‘Kleine tuttebel van me,’ zei Isabel.

‘Heb je nog iets tegen Ruth gezegd?’ vroeg Gloria.

‘Nee, daar kwam het niet van. Maar ze begreep best dat ik met jou alleen wilde zijn. Kan het licht uit?’

‘Tot morgen,’ zei Gloria zacht. Isabel hoorde haar al niet meer, omdat ze haar oordopjes had ingedaan.

‘Rare mooie mamma van mij,’ fluisterde Gloria. ‘Ik hou van je.’

Isabel draaide zich om.

4

Gloria werd wakker van geschreeuw en het bonzen op hun deur. Isabel, ondanks haar oordopjes, ging geschrokken rechtop zitten. ‘Wat krijgen we nou!’

Door de gesloten gordijntjes kwam al licht naar binnen, het schreeuwen hield aan. Isabel haalde de dopjes uit haar oren, en Gloria stapte haar bed uit.

‘Je peignoir!’ zei Isabel.

Gloria maakte de deur open. Boris stortte zich in haar armen, zijn ogen halfgesloten en Gloria viel bijna om onder zijn gewicht. ‘Mamma, ik ben geen vis!’ riep Boris.

‘Stil maar,’ suste Gloria. ‘Ik haal zo je moeder. Ga even staan, want anders vallen we op de grond.’ Maar hij bleef zich aan haar vastklemmen. ‘Water!’

‘Toe nou, ik hou je niet meer.’

‘Laat los!’ zei Isabel scherp. Pas toen gingen de ogen van Boris helemaal open. Gloria bevrijdde zich uit zijn greep en zei: ‘Je droomde, zal ik Tasja of je moeder halen?’

Hij staarde langs haar heen naar Isabel. Ze droeg een doorzichtig nachthemd, en haar tepels waren duidelijk te zien. Isabel fronste haar wenkbrauwen, en trok de deken omhoog. ‘Je familie slaapt een deur verder. Ga daar maar naar toe.’

‘Wat is er?’ Tasja stond met knipperende ogen in de deuropening. ‘Heb je gedroomd?’

Boris wendde zijn blik maar met moeite van Isabel af. Die gaapte en kroop weg.

‘Hij had het over een vis,’ zei Gloria.

‘Ik was een vis,’ zei Boris. ‘En ik kon niet zwemmen.’

‘Vissen verdrinken niet,’ zei Tasja.

‘Dolfijnen wel, geloof ik,’ zei Boris. ‘Als ze niet boven kunnen komen, maar ik weet het niet zeker.’

Isabel kreunde luid. ‘Kom,’ zei Tasja. ‘Ik breng je naar je hut.’

‘Ga je mee?’ vroeg Boris aan Gloria. ‘Dan kunnen we verhaaltjes vertellen.’

‘Gloria wil slapen,’ zei Tasja. ‘Het is halfzes.’

‘Ach,’ zei Gloria.

‘Ga alsjeblieft weg!’ snauwde Isabel. ‘Kan me niet schelen wat je doet, Gloria, als jullie je kop maar houden.’

Tasja begon aan Boris' arm te trekken, maar hij bleef nog even staan.

‘Nou kan je weer slapen,’ zei hij in de richting van Isabel.

Ze gaf hem geen antwoord en Tasja sleepte hem mee. Gloria liep ook maar door het nauwe gangetje naar Boris' hut. Ze was nu toch klaar wakker.

‘Ik wou niet kijken, maar ik zag haar toch,’ zei Boris tegen Gloria. ‘Nu denkt Libel dat ik raar ben.’

‘Welnee,’ zei Gloria. ‘Waarom droeg Isabel ook geen katoenen nachthemden? dacht ze. Wie weet wat Boris nu zou fantaseren.’

‘Ik was echt een vis,’ zei Boris. ‘Vissen hoeven nooit een loopplank op, hè?’

Gloria en Tasja zaten op het bed van Boris. Ze praatten over van alles en nog wat.

Gloria vertelde over haar poes die een keer was weggelopen en de hele nacht in een struik vastzat. ‘Ik schaamde me zo,’ zei ze. ‘Dat ik hem niet had gevonden, en eigenlijk was ik te lui om lang naar hem te zoeken. Als hij dood was gegaan, zou het mijn schuld zijn geweest.’

‘Wij hebben geen poes meer,’ zei Boris. ‘Axel moet ervan niezen. En Axel woont geeneens bij ons. Maar hij slaapt wel vaak bij mamma. Op school hebben we ook poezen. En kippen en een haan en duiven. Tommie en ik hebben een keertje een dood duifje gevonden. Tommie moest heel hard huilen, maar ik niet. Ik heb het duifje samen met juf Annie begraven. Tommie mocht een kruisje timmeren en toen huilde hij niet meer. Als je dood bent, kan je niet meer denken. Nooit, nooit, nooit meer.’ Hij drukte Tasja opeens stevig tegen zich aan. ‘Jij mag niet dood.’

‘Au!’ zei Tasja. ‘Als je zo doorgaat, ben ik hard op weg. Nee hoor, ik ga niet dood, maar wil je me nu even met rust laten?’

‘Mamma ook niet?’ vroeg Boris.

‘Nee.’

‘En Axel?’

‘Nee.’

‘Jij ook niet, hè?’ zei Boris tegen Gloria. ‘En Libel niet.’

Gloria stelde hem gerust. Het leek even te hel-

pen, maar toen versomberde zijn gezicht. ‘En ik?’

‘Jij blijft nog heel lang leven,’ zei Tasja. ‘Denk maar aan vandaag. We gaan eerst nog een stuk varen en dan zijn we in een grote stad. Daar is ook een hele hoge toren. Misschien hebben we tijd om naar boven te gaan. Weet je nog dat we de Dom in Utrecht hebben beklommen?’

‘Ik wou springen,’ zei Boris. ‘Om te kijken hoe dat was hoor.’

Hier wist zelfs Tasja niets op te zeggen.

‘We hebben er toch geen tijd voor,’ zei Gloria. ‘We worden door die stad heen gejaagd.’

‘Luxebootreis,’ zei Tasja. ‘Het is gewoon een lullig reisje waar je meer geld voor moet betalen.’

‘Lekker eten,’ zei Gloria. ‘Mooie slaaphutten.’

Tasja grijnsde. ‘Goed gezelschap. Ja, daar betaal je voor. Denk je dat je weer alleen kunt zijn, Boris?’

Boris knikte. ‘Maar ik ga niet meer slapen, ik ga naar buiten kijken.’

‘Ik kom je halen voor het ontbijt,’ beloofde Tasja. ‘Sorry,’ zei ze tegen Gloria toen ze op het gangetje waren.

‘Heeft hij zulke dromen vaker?’ vroeg Gloria.

‘Als hij opgewonden is. Was je moeder erg kwaad?’

‘Nee, ze ging toch weer slapen?’ Gloria vertelde maar niet hoe Boris naar Isabels lichaam had gestaard. Dat wilde ze zelf ook liever vergeten.

Tasja was haar hut in en Gloria aarzelde nog even. Opeens stond Jochem, al helemaal gekleed, voor haar. ‘Slaapwandel jij?’

Mijn nachthemd, dacht Gloria, die daar bij Tasja en Boris geen moment bij had stilgestaan. ‘Er was iets met

Boris en toen hebben we een beetje met hem gepraat. Tasja en ik.’ Wat ziet hij nu van me? vroeg ze zich angstig af. Waarom luister ik ook niet naar Isabel. Ik heb niet voor niets een ochtendjas.

Jochem en zij stonden elkaar aan te kijken! ‘Ik eh... moet...’ begon Gloria.

‘Ik moet werken,’ zei Jochem. ‘Heb je zin om vandaag met mij te gaan eten?’

‘Zoals gisteren?’ vroeg Gloria.

‘Ik dacht meer aan wij tweeën,’ zei Jochem. ‘Als je het leuk vindt, hoor. We moeten wel vroeg gaan, want later heb ik bardienst.’

Dat ding is te kort, dacht Gloria. Maar ik kan er nu niet aan trekken. Waarom is dit gangetje zo smal?

‘Denk er maar over na,’ zei Jochem. ‘Zal ik een extra lekker zacht eitje op jullie tafel zetten? De kok is een vriend van me.’

‘Ik hou niet van zachte eieren,’ zei Gloria, en ze ging gauw de hut in.

Isabel was wakker. ‘Met wie praatte je?’

‘Jochem.’

‘Ben je al die tijd bij hem geweest?’

‘Nee, ik was toch bij Boris?’

Isabel bekeek haar. ‘In dat nachthemd.’ Haar deken lag aan het voeteneinde en Gloria keek naar haar moeder.

‘Ik ga niet zó mijn hut uit,’ zei Isabel. ‘Daar heb ik een peignoir voor. Ik heb je al gezegd dat je uit moet kijken.’

‘Ja,’ zei Gloria. ‘Dat zeg je toch altijd?’

‘Waarom kwam Ruth ook niet opdagen,’ zei Isabel. ‘Zo iets hoeft ónze nachtrust toch niet te verstoren?’

Gloria haalde haar schouders op. ‘Misschien sliep ze heel vast. Droomde ze een leuke droom.’

‘Of had ze geen zin,’ zei Isabel. ‘Hoopte ze dat een ander voor haar maffe zoontje zou zorgen.’

‘Zo is ze toch niet?’ zei Gloria. ‘En je moet Boris niet maf noemen.’

Isabel snoof. ‘Hij is het toch?’

‘Ruth lijkt mij een lieve moeder,’ zei Gloria. ‘Geduldig.’

‘Wat dacht je van mij?’ vroeg Isabel. ‘Ben ik niet de leukste?’

‘Ja,’ zei Gloria.

‘Mooi zo,’ zei Isabel. ‘Wat zal ik eens aantrekken, vandaag?’

5

Het ontbijt was zelfbediening. Dat betekende wachten op anderen die voor je waren en dan net het laatste broodje pakken.

Gloria stond achter Boris. Hij zei hard tegen een meisje achter het buffet: 'Ik wil een boterham!'

Verschillende mensen keken verstoord op. Niet iedereen die ontbeet was ook echt wakker. Isabel had Gloria net verteld dat er gisteravond behoorlijk was gedanst op het kleine dansvloertje bij de bar. En volgens haar kwamen er vast mooie relaties uit voort.

Zeker na één dag, dacht Gloria. Hoewel, tussen Isabel en Peter was het ook zo begonnen. 'Liefde op het eerste gezicht,' vertelde Isabel altijd. 'Peter gaf een feest en ik kwam met iemand anders, maar toen ik Peter zag wist ik: bingo! Dit is hem.'

'Loop eens door!' zei Isabel achter haar. 'Je staat nu al eeuwen naar die jam te kijken. Je houdt niet van jam.'

Gloria pakte een paar plakken kaas en liep naar het tafeltje naast Boris en Tasja. Ze keek om zich heen waar het brood nou bleef.

Gelukkig klopte de folder op dit gebied aardig. 'Ons personeel zorgt dat het u aan niets ontbreekt. Mocht er toch iets zijn wat aan hun aandacht ontsnapt, aarzel niet ze te waarschuwen.' Boris had dat overduidelijk gedaan en kreeg nu van Jochem een mandje vers brood.

‘Voor jou heb ik zo iets lekkers,’ zei hij tegen Gloria.

‘Ik hoef niets hoor,’ zei Isabel die nu ook aanschoof. ‘Ik doe het wel met een slap crackertje. Ze zijn oud, nog van de vorige reis?’

Jochem vertrok zonder te reageren. ‘Ach,’ zei Isabel iets te luid. ‘Als je er zó uitziet mag je veel, jongen. Zolang het maar niets met mijn dochter te maken heeft.’

‘Mamma,’ fluisterde Gloria. ‘Zo iets zeg je toch niet?’

‘Ik wel,’ zei Isabel. ‘Slaapt je moeder nog?’ vroeg ze aan Tasja. ‘Vroeger was ze altijd de laatste. Je moest met een atoomramp dreigen, voor ze haar bed uit kwam. Ben je daar weer, Jochem? Leuk T-shirt heb je aan.’

‘Een hárd ei,’ zei Jochem tegen Gloria. ‘Je ziet er leuk uit.’

Ze had hetzelfde aan als gisteren. Ja, andere gympen.

‘Dank je wel,’ zei ze.

‘Ze houdt niet van eieren,’ zei Isabel. ‘Ik hoop dat we nog kunnen winkelen. Of zitten we de hele dag hier vast?’

‘Is dat niet het doel van de reis?’ vroeg Jochem. ‘Ontspannen varen en tot rust komen. U heeft de folder toch wel bestudeerd?’

‘Nee. Daar heb ik Gloria voor.’

‘We kunnen winkelen,’ zei Gloria. Jochem werd weggeroepen, en Isabel vroeg aan Boris: ‘Vind je het leuk hier?’

Hij knikte.

‘Je hoeft niet meer eng te dromen,’ zei Isabel. ‘Je denkt voor het slapen aan iets moois en dan droom je vanzelf aardige dingen. Doe ik ook altijd.’

Gloria schudde onwillekeurig haar hoofd. Dan waren die nachtmerries over Peter zeker de bedoeling geweest.

‘U gelooft daar toch niet in?’ zei Tasja met volle mond.

‘Als hij het maar gelooft,’ zei Isabel, of Boris er niet naast zat. ‘Heeft je moeder je niet geleerd nooit met volle mond te praten? Je spettert op het tafelkleed.’

‘Natuurlijk heb ik haar dat geleerd, maar luistert jouw dochter altijd naar je?’ Ruth ging naast Boris zitten en pakte een broodje.

‘Eindelijk op?’ zei Isabel. ‘Ja, ze luistert meestal naar me.’

‘Boris, je zit weer met je mond open,’ zei Ruth. ‘Doe dicht.’ Boris klapte zijn lippen op elkaar.

Ruth hapte van haar broodje en at langzaam. Isabel lachte hardop. ‘Ze eet nog als vroeger,’ zei ze tegen Tasja. ‘Je moeder kauwde alles heel zorgvuldig, want dat had ze thuis geleerd. Langzaam kauwen, dat was gezond en zo proefde je het meest. De eerste keer dat ik bij haar at, was ik al lang klaar en jouw opa en oma bleven maar aan de gang. Ze vonden mij een heel gulzig meisje. Maar ja, ik was ook niet zo sjiek.’

‘Wij waren niet sjiek,’ zei Ruth.

‘Vergeleken met mij wel,’ zei Isabel. Gloria ging voorover zitten om maar niets te missen. Ze hoorde nooit iets over Isabels ouders. ‘Ruth?’ begon ze. Als ze nu doorvroeg hoorde ze eindelijk een keer iets over haar opa en oma. ‘Kwam jij vaak bij Isabel thuis?’

‘Weet je nog de eerste keer dat wij elkaar zagen?’ vroeg Isabel aan Ruth, zonder op Gloria te letten.

‘Ja, hoe kan ik dat nou vergeten,’ zei Ruth. ‘Mijn eerste kennismaking met nylons.’

‘Vertel!’ zei Tasja.

Gloria zuchtte. Nou ja, een volgende keer dan maar. Misschien kon ze Ruth een keer uithoren als Isabel er niet bij was.

‘Ik was verhuisd,’ vertelde Ruth. ‘Ik kende niemand en ik moest naar een nieuwe school. De eerste die ik zag was Isabel. Ze zei: Draag jij nog sokjes? Wij hebben allemaal nylons aan. Je mag er wel een paar van mij hebben, ze zijn me toch te groot.’

‘Nylons zijn toch niks bijzonders?’ zei Tasja.

‘Toen wel,’ zei Ruth. ‘Het was heel aardig van Isabel. Ze nam mij ook mee naar mijn eerste feest.’

‘Schuifelen,’ grinnikte Isabel. ‘Ach ja.’ Ze vroeg aan Ruth: ‘Leven je vader en moeder nog?’

Ruth knikte. ‘In hetzelfde huis. Mijn moeder werkt nog altijd in de tuin, en mijn vader schrijft nog steeds boze brieven.’

‘Mijn opa voert actie tegen het nieuwe viaduct bij hun in de buurt,’ zei Tasja. ‘Hij heeft de plannen bestudeerd. Volgens hem deugt het niet. Hij heeft alle kranten al geschreven.’

‘Ik zie het hem doen,’ zei Isabel. ‘Weet je dat ik zijn studeerkamer de mooiste ruimte van het hele huis vond? Het was er zo geheimzinnig en het rook er zo lekker.’

‘Boenwas,’ zei Tasja. ‘Oma boent nog steeds iedere week zijn meubels. Mocht u daar dan komen? Wij niet.’

‘Ik eerst ook niet,’ zei Isabel. ‘Hij was bang dat ik zijn spullen verpestte. Later hielp ik hem wel eens met

de munten.’ Ze keek even naar Ruth. ‘Ik ben benieuwd wie dat deed toen ik niet meer kwam. Jij?’

‘Nee,’ zei Ruth. ‘Ik was te onhandig, zei hij.’

‘Hij had ooit medelijden met me,’ zei Isabel. ‘Ik heb hem een keer tegen je moeder horen zeggen dat hij met me te doen had.’

‘Leven jouw ouders nog?’ vroeg Ruth.

‘Ja, maar ik zie ze niet zoveel.’

‘Niet zoveel,’ zei Gloria. ‘Nooit.’

‘Je mist er niets aan,’ zei Isabel.

‘Nee,’ zei Ruth. ‘Wat heb je nou weer, Boris!’

Gloria zag dat Boris heel raar uit zijn ogen keek.

‘Wat is er nou?’ vroeg Ruth nog een keer.

Boris zei niets en hield zijn mond stijf dicht.

Tasja begon zacht te lachen. ‘Je denkt dat je je mond niet open mag doen.’

Boris knikte.

‘Wie heeft dat gezegd,’ zei Ruth.

‘Jij,’ zei Tasja. ‘Doe je mond maar weer open, hoor.’

‘Hè, hè!’ zei Boris opgelucht. ‘Ik mag niet in opa's kamer komen,’ zei hij toen.

‘Een keertje pakte ik een gulden. Opa was heel boos. Hij zei dat het geen gulden was, maar iets anders. Ik weet niet meer wat.’

‘Een Wilhelmina of zo,’ zei Tasja. ‘Heel duur en heel saai. Zullen we van tafel gaan? Iedereen is al weg.’

Gloria hing over de reling en keek naar het vuile water. Vond ze het hier mooi? Niet echt. En die smeerbeol die voorbijdreef, bah! In Finland was het water schoon. Peter was er geweest en vertelde dat. Wat zou hij nu doen? Slapen naast zijn nieuwe vriendin, omdat ze de hele nacht hadden gevreeën?

Gloria zuchtte diep. Dit wist Isabel nog niet. Ze zei dan wel dat het haar niet zou interesseren, maar dat loog ze. En als ze hoorde dat de nieuwe vriendin vijftien jaar jonger was, wat dan?

En dat andere? Misschien hoefde ze het niet te weten. Maar als Isabel ze dan tegenkwam? Onvoorbereid, niets vermoedend, wandelend in de stad. Of nog erger: op een feestje? Gloria moest er niet aan denken. Ze kon het beter vertellen. Eerst van die vriendin, dan zag ze wel hoe het met de rest moest.

Ze liep naar Isabel. Het kostte haar een hoop gestotter en veel stiltes, maar toen was het eruit.

Tot Gloria's verbazing zei Isabel alleen maar: 'O.' Na een hele tijd waarin Gloria niets durfde te zeggen, vroeg ze: 'Hoe laat meren we af?'

'Heb je me gehoord?' vroeg Gloria voor de zekerheid.

'Jaha! Zou er tijd zijn om daar naar de kapper te gaan?'

'Weet ik niet. Waarom?'

'Vast wel,' zei Isabel. 'Misschien laat ik het er helemaal afhalen.'

'Je haar?'

'Mijn neus, nou goed?'

'En daar heb je jaren over gedaan!' zei Gloria ontzet.

'Nou én? Misschien is het na al die jaren wel eens tijd om te veranderen. Is het jou nog nooit opgevallen dat mensen hun haar knippen als ze iemand kwijtraken?'

'Of verven,' zei Gloria. 'Een meisje uit mijn klas had opeens rood haar toen haar vriend het uitmaakte. De dag daarna was het weer aan, en hij haatte rood haar. Maar voor een kapper is toch geen tijd,' zei ze hoopvol.

‘Dat kun je beter thuis doen, zullen we volgende week samen gaan?’

‘Ik wil het nu en anders doe ik het zelf. Al moet het met een nagelschaar.’

Ze zou het nog doen ook. ‘Ik vraag wel aan iemand van de boot of het kan,’ zei Gloria, en ze ging op zoek.

Jochem wist dat soort dingen en hij was in zijn hut, zeiden zijn collega's. Na zijn ontbijtdienst had hij een uurtje vrij, derde gang, hut nummer zeven.

‘Dag,’ zei hij verbaasd. ‘Kom binnen.’

Binnen waren alleen een bed, een stoel, een tafeltje en een kast. Heel anders dan waar zij sliep.

‘Geen luxehut,’ zei Jochem. ‘Wij zijn maar personeel. Je mag op het bed zitten, maar het hoeft niet.’

Gloria ging op de stoel zitten. ‘Weet jij een kapper als we aan wal gaan? En is die nog open en kan mijn moeder daar zo maar naar toe?’

‘Volgens mij bazel je,’ zei Jochem. ‘Ze is gek,’ zei hij toen Gloria had verteld dat haar moeder om de een of andere reden het in haar hoofd had gehaald vandaag haar haar te knippen. ‘Een nagelschaar, dat klinkt naar enge tijden.’

‘Daarom kan ze beter naar een echte kapper,’ zei Gloria. ‘Ik weet hoe ze is, ze krijgt haar zin.’

‘Het lukt wel,’ zei Jochem en pakte papier en een pen. ‘Ik weet een goede, er gaan vaker klanten van deze boten naar toe. Als ze mijn naam noemt is het in orde. Wat ga jij doen, vandaag?’

‘Niks,’ zei Gloria.

‘Mooi zo, spaar maar energie voor ons uitje, vanavond.’

‘Ik weet niet of ik kan,’ zei Gloria.

‘Of je durft, bedoel je. Zonder je moeder. Zal ik haar toestemming komen vragen? Moet ze eerst met de kapitein praten om te horen dat ik haar dochter niet zal pakken?’

Gloria stond op. ‘Ik ga.’

‘Sorry,’ zei Jochem. ‘Ik wil echt graag met je uit, en ik beloof dat ik me zal gedragen. Hier is het adres.’

Gloria zag Isabel in een dekstoel zitten, ver van de andere gasten. Zelfs de twee vrouwen met wie ze de vorige avond was opgetrokken, voelden kennelijk aan dat ze met rust gelaten wilde worden. ‘Waar was je?’ vroeg ze.

‘Ik heb het adres van een kapper,’ zei Gloria.

‘O?’

‘Jochem zei dat je zijn naam moet noemen en dan helpen ze je meteen.’

Isabel zei niets.

‘Heb je je bedacht?’ vroeg Gloria.

‘Nee. Had Jochem niet een uurtje vrij? Ik hoorde een van de meisjes over hem praten. Bleef hij aan dek of zo?’

Gloria schudde haar hoofd.

‘Je was in zijn hut.’ Isabel wist dit duidelijk al. ‘Zo'n schip is net een dorp,’ zei ze. ‘Je kunt maar weinig verbergen.’

‘Er is niet zoveel te verbergen.’

‘Ha! Je hebt het anders van Peter en zijn nieuwe liefde aardig geheim gehouden.’

‘Ik weet het zelf nog maar net.’

Isabel kauwde op haar haar. Dat kon nu nog.

‘Doe het nou niet,’ zei Gloria. ‘Alsjeblieft, mamma.’

‘Hou op met blaten,’ zei Isabel. ‘Je lijkt wel een lammetje.

Wat nou weer! Een mens kan hier geen moment rustig zitten!’

6

Boris rende over het dek. Hij maakte rondjes als een sportvliegtuigje, en huilde met hoge gierende uithalen. Iedereen keek, maar niemand deed iets.

‘Alleen maar een kreeft,’ vertelde een van de keukenhulpen, die hem achterna was gekomen. ‘We wilden dat joch echt niet aan het schrikken maken, maar die dingen waren net vers aangevoerd en hij was in de keuken. Hadden zijn moeder en zijn zusje niet op kunnen letten?’ Hij probeerde Boris iets geruststellends toe te roepen, maar dat hielp natuurlijk niet.

Uiteindelijk stond Isabel op, liep naar Boris toe en pakte hem bij zijn hand. ‘Sta stil, en hou op met janken!’ zei ze streng.

Boris stond stil. Stotterend en huiverend.

‘Ik versta je niet,’ zei Isabel. ‘Praat gewoon, en stop met bibberen, zo koud is het nou ook weer niet.’

Boris keek naar de mensen om zich heen en liet zijn hoofd hangen.

‘Dames en heren,’ zei Isabel. ‘Als u nu eens verder ging met waarmee u bezig was?’ Ze dropen af. ‘Vertel maar,’ zei Isabel.

‘Eng beest,’ zei Boris.

‘Ja, eng,’ beaamde Isabel. ‘Ik ben een keer in een viswinkel nogal van die beesten geschrokken.’

‘Jij ook?’ vroeg Boris.

‘Zeg ik toch? Wat deed je eigenlijk in de keuken?’

‘Kijken,’ zei Boris. ‘Maar nou durf ik niet meer.’

Isabel schoof een ligstoel naast de hare. ‘Ga zitten. Ogen dicht en bruin worden.’

‘Mamma krijgt altijd sproeten,’ zei Boris, terwijl hij haar gehoorzaamde.

‘Dat weet ik,’ zei Isabel. ‘Daar zijn je moeder en zusje. Vraag maar of ze ook komen zonnen.’

Ruth werd meteen aangesproken door de vrouwen met sjaaltje. ‘Uw zoon was heel erg overstuur, gelukkig was uw vriendin er om hem te troosten,’ zei een van de vrouwen. ‘Het leek wel een wild beest!’

‘Zo ziet hij er anders niet uit,’ zei Ruth.

‘Had u hem net moeten meemaken,’ zei een man met zonneklep tegen haar. ‘Waar was u?’

‘Wat gaat u dat aan?’ vroeg Tasja en liep naar Boris.

‘Aan die mag u ook wel wat doen,’ zei de man.

‘Wat zeiken jullie toch!’ zei Isabel. ‘Ga ergens anders zitten!’

‘Nou, nou,’ suste iemand anders. ‘We zijn met vakantie.’

Zouden Ruth en Tasja dit vaker meemaken? dacht Gloria.

‘Ik was met Tasja iets gaan drinken,’ zei Ruth tegen Isabel. ‘De mensen van het schip beloofden dat ze op Boris zouden letten.’

‘Wij zijn er toch ook,’ zei Isabel. ‘Hij is alleen maar geschrokken.’

‘Ja, ik schrok,’ zei Boris. ‘Maar nou is het over. Ik wil bruin worden.’

Isabel zette haar zonnebril af. ‘Kom je ook zonnen, Ruth?’

‘Mijn moeder wil vandaag haar haar afknippen,’ zei Gloria.

‘Waarom vandaag?’ vroeg Tasja.

‘Omdat ik daar zin in heb,’ zei Isabel kortaf.

Ruth keek haar aan. ‘Dit doet me ergens aan denken.’

‘O ja?’ zei Isabel.

‘Kan jij haar tegenhouden?’ vroeg Gloria aan Ruth. ‘Zeg dat ze het niet moet doen.’

‘Denk je dat ze naar mij luistert?’ zei Ruth. ‘Als je moeder iets wil, gebeurt het ook.’

‘Precies,’ zei Isabel.

‘Ik vind jouw haar mooi,’ zei Boris. ‘Mamma had ook lang haar, maar Axel zei dat het niet goed was.’

‘Dat is niet waar!’ zei Ruth. ‘Het zat altijd in de knoop, en omdat ik daar last van had, heb ik het af laten knippen.’

Tasja snoof. ‘Ga je mee?’ vroeg ze aan Gloria. ‘Er zijn nog plekjes van de boot die wij niet kennen en je kan kaarten kopen in de hal. Ik wil er een aan opa en oma sturen.’

Boris stond op. ‘Ik ook.’

‘Laat haar toch eens alleen gaan!’ zei Ruth. ‘Voor haar is het ook vakantie.’

Tasja keek haar verwijtend aan.

‘Hij kan toch gewoon mee?’ zei Gloria.

‘Jij maakt je te druk,’ zei Isabel tegen Ruth, en ze zette haar zonnebril weer op.

‘Je hebt zeker nog weinig in de zon gezeten, er zijn nauwelijks sproeten te zien.’

‘Axel houdt niet van de zon,’ zei Boris. ‘Ik wil nu een kaart kopen.’

Gloria en Tasja bekeken de kaarten en Boris aarzelde tussen een kaart met het schip in de zon en eentje waar het schip in de nacht te zien was. Toen hij eindelijk beslist had, zei hij: 'Ik geef Libel een kam, dan knipt ze haar haar niet af. Als het een mooie kam is, wil ze natuurlijk kammen.'

'Zonde van je geld,' zei Tasja. 'Héé, Jochem. Jij ook hier?'

Ze kon toch wel zelf een kaart uitzoeken, dacht Gloria. Daar hoefde Jochem niet bij te helpen. Hij kende haar vrienden niet eens. Nou ja, bijna iedereen was weg. Naar Tunesië of Amerika. Met vakantie of een jaar op uitwisseling. Ze had daar ook nog even aan gedacht. Londen leek wel leuk. Gloria zuchtte diep. Ze wilde dat ze een jaar kon slapen, en dat ze met niemand rekening hoefde te houden. Alleen maar met zichzelf.

Jochem ademde in haar nek. Ze zag dat Tasja haar een knipoog gaf, en ze kocht snel een paar kaarten. 'Ga jij de stad in, straks?' vroeg ze aan Tasja.

'Ja, met hem, hij wil winkelen.' Tasja wees op Boris, die nu voor een van de grote ramen stond.

Jochem kuchte. 'Ik weet een heel leuk restaurant,' zei hij tegen Gloria.

'Ik weet niet of ik kan. Mijn moeder heeft slecht nieuws gehad.'

'Jouw moeder redt zich wel,' zei Tasja. 'Ga nou maar, jij bent veel te braaf.'

'Nou goed dan,' zei Gloria. 'Maar ik wil eerst met haar mee naar de kapper.'

Jochem legde haar uit hoe ze bij het eethuis moest komen. 'Makkelijk te vinden en aardige mensen. Half-

zes? Ik had je gezegd dat we vroeg moesten, dus eet niks vanmiddag.'

Gloria knikte.

'De wereld vaart voorbij mij!' riep Boris.

Er waren alweer minder mensen die hem vriendelijk bekeken.

'Niet zo schreeuwen,' waarschuwde Tasja. 'De mensen zijn hier voor hun rust. En jij vaart voorbij de wereld.'

'O ja,' fluisterde Boris.

'Zal ik met je meegaan naar die kapper?' vroeg Gloria.

'Als het moet,' zei Isabel. 'Maar werk me niet op mijn zenuwen. Ik zie die tragische blikken van je al voor me.'

'Het is ook zo zonde,' probeerde Gloria.

'Zie je wel? Jij bent meer aan mijn haar gehecht dan ik. Misschien neem ik Ruth ook wel mee. Tijd geleden dat we samen de stad in gingen. Kunnen we daarna met z'n allen iets eten.'

'Ik heb al een afspraak,' zei Gloria.

Het beviel Isabel helemáál niet. Gloria kreeg alle dingen te horen die Isabel altijd zei als Gloria met een jongen meeging. Deze keer zelfs nog meer. 'Hij neemt vast iedere keer een ander meisje mee naar dat eethuis. Dat is één nieuwe per week, hoor!'

'Ik ben er zelf toch ook nog,' zei Gloria.

Gloria en Ruth zaten op een wit leren bank achter Isabel. Isabel zat voor de spiegel naar zichzelf te kijken.

'Je kan nog terug,' zei Ruth.

'Dan gaan we ergens iets drinken,' zei Gloria. 'Het

ruikt hier trouwens ook verkeerd. Ze verknippen het vast. Laten we nou gaan!’

Het spiegelbeeld van Isabel knikte van ja.

Gloria stond op. ‘Kom dan! Je zegt gewoon dat je je bedacht hebt.’

Isabel schudde haar hoofd. ‘Ik doe het wél!’ Hierna werd ze door een meisje gehaald. ‘Wachten jullie maar hier,’ zei Isabel. ‘Haren wassen is niet zo interessant om te zien.’

‘Heeft ze slecht nieuws gekregen?’ vroeg Ruth aan Gloria.

Gloria keek haar verbaasd aan. ‘Hoe weet je dat?’

‘Ik heb zo iets eerder meegemaakt,’ zei Ruth. ‘Heeft ze jou ooit verteld wat ze deed toen ze niet met ons op schoolkamp mocht omdat het te duur was?’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Ze vertelt haast nooit iets over vroeger.’

Ruth zei: ‘Ze knipte haar paardestaart af met de huishoudschaar. Vlak onder de ogen van haar moeder.’

‘Echt?’ vroeg Gloria. ‘Zo maar?’

‘Ze was kwaad,’ zei Ruth. ‘Ze legde dat ding doodkalm op het bord van je oma. Dat gezicht zal ik nooit vergeten! Maar je moeder kreeg wel haar zin.’

‘Opletten!’ Isabel zat weer op de kappersstoel, nu met een handdoek over haar kapmantel, en haar vochtige haar achterover gekamd. ‘Waar hadden jullie het over?’

‘Je paardestaart,’ zei Ruth.

Isabel lachte. ‘Het heeft wel geholpen,’ zei ze tevreden. ‘Niet dat het een leuk schoolkamp was, het regende de hele week. Nou ja, jammer dan.’ Ze ging dicht bij

de spiegel zitten en veegde een druppeltje van haar voorhoofd.

‘We hebben ook een keertje ons haar geverfd,’ zei Ruth tegen Gloria. ‘Maar dat vertel ik je een andere keer wel. Zullen we het nog één keer proberen?’

‘Ja,’ zei Gloria. ‘Mamma, doe het nou niet!’ Maar Isabel luisterde niet naar haar, omdat er inmiddels een kapster met haar stond te praten. Ook zij vond het zonde van dat mooie haar. Ze liet zien wat Isabel ermee zou kunnen doen, zonder al te veel schade aan te richten. Isabel aarzelde maar heel even en wees toen gedecideerd naar de schaar. Gloria gaf het op.

Even later klonk Isabels stem hard boven het geluid van droogkappen en föhns uit. ‘Nee, er moet meer af,’ zei ze in het Nederlands. ‘Dit is maar zo'n snertbeetje. De schaar erin, meid!’

De kapster begreep haar en knipte. Ontzet zag Gloria al het haar op de kapmantel en de vloer terechtkomen. ‘Je wilt toch geen stekeltjes?’ vroeg ze. ‘Het is nou wel genoeg, hoor.’

Even zag ze iets van paniek in de ogen van Isabel. ‘Ik kan toch niet meer terug? Het is er al af... Godsamme!’ riep ze toen uit.

Zeg dat wel, dacht Gloria. Isabel leek nu op een jongetje. Een erg mooi jongetje. Het haar hoefde niet eens geföhnd te worden, want het was al droog. De kapster deed er wat styling schuim in, en dat was dat. Ruth wees op de vloer. ‘Moet je niets bewaren, Isabel?’

Isabel schudde haar hoofd. Dat moest heel anders aanvoelen dan nog maar drie kwartier geleden, dacht Gloria.

Isabel keek nog één keer in de spiegel en liep achter

de kapster aan om te betalen. Ruth bukte zich, pakte een strengetje haar en gaf het aan Gloria. Gloria stopte het in haar zak. Er moest toch iets bewaard worden?

‘Ze is niets veranderd,’ zei Ruth zacht, of ze het meer tegen zichzelf had dan tegen Gloria. ‘Helemaal niets.’

‘Komen jullie?’ zei Isabel. ‘Eerst moeten jullie zeggen dat ik er schitterend uitzie, daarna gaan we winkelen!’

7

Het was druk in de winkelstraten. Gloria zag veel vrouwen in korte broeken en akelig blote bloesjes, en mannen die op wandelstokken met gekleurde metalen plaatjes leunden.

Er hing een walm van warme worst en frieten. ‘Bah!’ zei Gloria. Ze merkte dat Isabel in bijna iedere etalageruit naar zichzelf keek. Soms schudde ze even haar hoofd. Zou ze er toch spijt van hebben?

Ruth wees op een etalage waar behalve sieraden en make-up ook haarnetjes met glinsterende steentjes tentoongesteld waren. ‘Daar hoef jij niet meer aan te beginnen.’

‘Nee,’ zei Isabel. ‘Maar ik heb wel zin om iets te kopen.’ Ze ging de winkel in. Gloria en Ruth volgden haar gehoorzaam.

Gloria had nooit begrepen wat haar moeder toch zo leuk aan winkelen vond. Toen ze klein was, werd ze al meegesleept op kooptochten. Tegenwoordig kon ze eronderuit komen. Gloria moest opeens denken aan de keer dat ze met z'n drieën de halve stad hadden afgezocht naar nylons met een naad van glittersteentjes, die Isabel per se wilde hebben. Het hielp niet dat én Peter én Gloria haar vertelden dat ze die dingen vreselijk ordinair vonden, Isabel had er zich niets van aangetrokken. Die kousen hadden trouwens maar een kort leven

gehad. Eén feest lang. Isabel was er niet treurig om. 'Beter één avond schitteren, dan altijd een muis,' had ze de volgende ochtend tegen Gloria gezegd.

'Liefje, wat sta je te dromen?'

Gloria schrok op. Isabel hield een zilveren ringetje met een blauw steentje omhoog. 'Pas eens? Een echt turkooisje.' Ze schoof het ringetje om Gloria's ringvinger. 'Vind je het leuk?'

'Ja,' zei Gloria. 'Maar is het niet te duur?'

'Welnee,' zei Isabel. 'Het is maar een piepklein steentje.'

'Maar we moeten toch zuinig doen?' zei Gloria.

'Dit reisje is al zuinig genoeg,' zei Isabel. 'En een beetje franje hoort erbij, anders kan ik er net zo goed mee ophouden. Wat wil jij van me hebben, Ruth?'

Ruth schudde haar hoofd. 'Niets.'

'Doe niet zo saai,' zei Isabel. 'Ik weet het al, je krijgt een lippenstift van me. Waarom draag je die niet meer?'

Ruth haalde haar schouders op. 'Ik vind het onzin.'

'Zonde,' zei Isabel. 'En je hebt zo'n mooie mond.' Ze liep naar de stand van Yves Saint Laurent. 'Kom op.'

'Te duur,' zei Ruth even later.

'Wel mooie kleuren,' zei Isabel. 'Nee, tut! Die niet! Dat past niet bij je.'

Verbaasd zag Gloria hoe Ruth braaf de teststift die zij al had uitgezocht weer terugzette en Isabels keuze pakte.

'Ik weet nog steeds wat er wel bij je past,' zei Isabel. 'En nu iets voor mij.'

Dat iets werden twee nieuwe doosjes oogschaduw en een flesje nagellak waarvan Gloria met de beste wil van de wereld het verschil niet zag met de kleur die Isabel

nu op haar nagels had. ‘Gaan jullie maar even verder kijken,’ zei Isabel. ‘Ik ga betalen.’

Gloria en Ruth liepen naar de lingerieafdeling, omdat Ruth een bh voor Tasja wilde kopen. ‘Ze weigert die dingen te dragen,’ zei ze. ‘Maar ze heeft er wel een nodig. Met cup b moet dat wel, vind je ook niet?’

‘Als ze niet wil, hoeft het toch niet?’ zei Gloria.

‘Ach, ze zoekt het maar uit ook,’ zei Ruth. ‘Toch vind ik het zonder ordinair.’ Ze begon te lachen. ‘Het is net of ik mijn eigen moeder hoor! Zij vond mijn eerste bh juist ordinair. Ik heb hem samen met Isabel gekocht. Ik zie ons nog voor me. We stonden met de verkoopster in het pashokje, en ik moest bukken om mijn kleine borsten in de cups te krijgen. “Schudden, meisje!” zei de verkoopster almaar. Maar ze had een spraakgebrek, daarom klonk het als: Sjudden, meisje! Ik stikte daar zowat, zo benauwd was het. En je moeder zei: “Denk maar aan een appelboompje. In jouw geval dus kersen.” Ik ben wel thuisgekomen met een bh die ik alleen nooit had durven kopen. Bruine kant en up lift, want dan leek het nog wat. Het heeft me een preek van mijn moeder opgeleverd. Ze vond het ordinair en provocerend. Het hielp niet dat ik zei dat toch niemand onder mijn truitjes kon kijken. Ze zei dat het om het principe ging, en ze vroeg of Isabel ook zulk ondergoed droeg. Ik zei maar nee,’ zei Ruth. ‘Ik vertelde er niet bij dat ze zwarte glimmende setjes droeg. Soms geen bh en ze had een b cup, die toen al te klein was. Dat was modern hoor, voor die tijd.’

‘Ze houdt nog steeds van mooi ondergoed,’ zei Gloria.

‘Sjudden, meisje!’ klonk het achter hen. Gloria en Ruth draaiden zich om. ‘Ik heb haar net over mijn eerste bh verteld,’ zei Ruth.

‘Ik zag jullie naar de bh’s kijken,’ zei Isabel. ‘Zullen we iets gaan drinken?’

‘Ik moet naar mijn afspraak,’ zei Gloria.

Isabels gezicht verstrakte even. ‘Als je dat echt wilt.’

‘Ja, dat wil ik echt,’ zei Gloria. Ze gaf Isabel een zoen en Ruth ook maar. ‘Tot vanavond.’

‘Daar zitten we dan,’ zei Jochem.

‘Ja,’ zei Gloria. ‘Daar zitten we dan.’

‘Vind je het leuk hier?’ vroeg Jochem.

Gloria had nog weinig van de omgeving gezien, maar ze zei braaf: ‘Ja hoor.’ Dit werd echt een briljante conversatie.

‘Heb je een nieuw ringetje?’ vroeg Jochem.

Zag hij zulke dingen?

‘Van Isabel gekregen,’ zei Gloria. ‘Ze is naar de kapper geweest en heeft haar haar heel kort laten knippen, daarna kregen Ruth en ik cadeautjes.’

‘Het staat je goed,’ zei Jochem. ‘Wat wil je eten?’

‘Vis?’

Hij legde zijn hand op de hare. ‘Dat moet je niet vragen, zég het gewoon.’

Een beetje beledigd trok ze haar hand onder de zijne vandaan. ‘Misschien ben jij anders gewend.’

‘Hoe anders?’

Gloria wist niet goed hoe ze het moest zeggen. Wereldser, klonk belachelijk, maar zo iets bedoelde ze wel.

‘Ik ben niet zoveel gewend,’ zei Jochem. ‘Dat valt reuze mee. Of tegen.’

Ja, wat meende hij nou echt?’

‘Kijk niet zo nijdig,’ zei Jochem. ‘Ik wilde je alleen maar zeggen dat ik niet zo'n grote versierder ben als je moeder denkt dat ik ben.’

‘Maar dat denkt ze niet!’

‘O, nee? Ze heeft anders voor ze wegging wel de kapiteinsvrouw over me uitgehoord.’

‘Dat wist ik niet,’ zei Gloria blozend.

‘Hindert niet,’ zei hij. ‘Ik moest er wel om lachen.’

Hij kent me nog geen twee dagen, dacht Gloria. Waarom wil hij dan met me uit? Zijn er geen andere leuke meiden? En doet hij dit ieder reisje?

Ze boog haar hoofd over de menukaart. Waarom ging zij eigenlijk met hém uit? ‘Vis,’ zei ze, want ze had geen zin om hier over na te denken. ‘Gebakken vis met remoukdesaus en komkommersalade.’ En nu ze toch bezig was: ‘Witte wijn, maar niet van die zoete.’

Na het stoeve begin werd het beter. Ze wachtten op hun bestelling en dronken van de wijn. Gloria vertelde wat er tijdens haar eindexamen was gebeurd: de examens waren even zoek. ‘Ik vond het niet eens erg. Ik dacht: als ze niet gevonden worden, hoef ik ook niet te beslissen wat ik volgend jaar ga doen. Idioot hè?’

Jochem vond het helemaal niet vreemd. ‘Misschien blijf ik wel mijn hele leven dit doen. Klussen en varen.’

‘Mijn moeder heeft ook nooit wat met haar schoolopleiding gedaan,’ zei Gloria. ‘In het laatste jaar had ze geen zin meer en is ze vlak voor haar eindexamen gestopt. Ze bleef mij maar opjatten toen ik examen deed en niet meer wilde. Niet eerlijk.’ Ze hoorde zelf hoe verongelijkt dat klonk.

‘Was er ook een vader?’ vroeg Jochem.

Gloria giechelde even: 'Wie denk je dat ze is? De maagd Maria?'

'Volgens mij is ze nooit maagd geweest.'

Moest ze nu opstaan en weglopen? Jochem was haar voor. 'Spijt me. Ik zeg steeds de verkeerde dingen hè?'

'Ja, heel erg verkeerd.'

'Ik raak ook zo in de war van jou,' zei Jochem. 'Meestal ben ik niet zo vervelend.' En toen durfde Gloria het wel te zeggen. 'Je kent me pas sinds gisteren!'

'Nou én? Heb jij zo iets nog nooit meegemaakt? Meteen toen ik je zag, wist ik het.'

'Nee,' zei Gloria snel, want dit werd echt eng. 'Mijn moeder wel met Peter. Iedereen heeft het altijd met haar. Zulke dingen gebeuren mij niet.'

Jochem zuchtte diep. 'Kun je nou niet één keer je moeder erbuiten laten?'

'We horen bij elkaar,' zei Gloria.

'Ik hoor ook bij mijn moeder, maar daarom ga ik wel mijn eigen gang.'

'Ik ook.'

'Weet je? Jaar buitenland, dat moet je doen.'

'Ja, jij bent echt een toekomstplanner,' zei Gloria. 'Weet precies wat hij met zijn eigen leven aan moet.' Het is de wijn, dacht ze. En mijn maag is leeg.

Jochem schonk nog wat in. 'Ik durf tenminste nog adem te halen zonder mijn moeder.'

Na deze opmerking stond Gloria op en liep het restaurant uit.

Ze liep een beetje wazig door de stad. Hoe kwam ze nou bij die boot? Moest ze links, of rechts? Had ze niet toch beter op Jochem kunnen wachten? Waarom

kwam hij haar niet na, om te zeggen dat het hem speet?

Ondertussen wist ze echt niet meer waar ze was. Zou ze weer teruggaan naar het restaurant?

Ze draaide zich om en botste bijna tegen Ruth en Isabel op. Ze schrok toch even.

‘Herken je me nog?’ vroeg Isabel.

Gloria knikte. ‘Ik ben er nog niet echt aan gewend.’ Ze kreeg opeens tranen in haar ogen. ‘Nou kan je het ook niet meer borstelen, 's avonds.’

‘Net of dat zo leuk was. Honderd keer.’

‘Maar dan kletsten we altijd samen.’ Gloria merkte dat ze als een zevenjarige praatte.

‘Je moeder kan nog steeds praten hoor,’ zei Ruth. ‘Waarom eet jij niet met Jochem?’

‘Daarom.’

‘Ruzie gehad?’ vroeg Isabel.

‘Beetje.’

‘Hij werd toch niet vervelend?’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Ik heb nog niets gegeten en ik kon de boot niet vinden.’

De ‘Friso-Constantijn’ bleek niet eens zo ver weg te liggen. Gloria liep achter haar moeder aan. Ze zag dat ze af en toe met haar hoofd schudde, dat moest nu een kaal gevoel geven. Hoe iemand zo iets kon doen, omdat haar ex-geliefde een ander had, was haar een raadsel. Maar ik ben ook nog nooit zo verliefd geweest, dacht ze. Niet zoals mijn moeder. Naast de telefoon zitten en huilen als hij niet belde. En als Peter wel belde, maakte ze ruzie met hem.

‘Wat doe je hier?’ Jochem was haar dus toch achternagekomen, en pakte nu haar arm. ‘Wij zouden samen eten, dan loop je toch niet weg?’

‘Ik wil niet meer met je eten,’ zei ze. ‘Wil je me nu loslaten?’

‘Zullen we dan je moeder meevragen? Waar is ze eigenlijk?’

Op dat moment draaide Isabel zich om. ‘Wat is dat voor gedoe met mijn dochter? Wat heb je met haar uitgespookt?’

Jochem keek naar haar hoofd en leek even naar adem te happen. ‘Eh... Niks.’

‘Daarom loopt ze nu zeker hier,’ zei Isabel.

‘Laat nou maar,’ zei Gloria, die allang wilde dat ze gewoon achter haar bordje vis met remouladesaus zat. ‘Het was gewoon een misverstand.’

‘Duur misverstand,’ zei Jochem. ‘Het eten staat al op tafel. Kom nou mee, dan is het nog niet koud. Ze kennen me daar, dus ik kon achter je aan, zonder dat ze de politie op me afstuurden.’

‘Ze zegt toch dat ze niet met je wil eten,’ zei Isabel. ‘Ik betaal Gloria's deel wel, hoor.’

Gloria stond besluiteloos stil.

‘Kom,’ zei Isabel.

‘Ja, ga met je moeder mee,’ zei Jochem.

Wat moest ze nou?

Jochem liep weg. ‘Ik ga eten!’

Gloria ging hem niet achterna.

‘Ik betaal je morgen wel!’ riep Isabel hem na. ‘Isabel de Wit maakt geen schulden!’

Ze waren bij de boot aangekomen en Gloria zag Tasja en Boris al bovenaan staan.

De loopplank was Boris dus op gekomen. Maar er was wel iets aan de hand.

Kon hij zo schrikken van Isabels verdwenen haar?

Ruth moest hem weer stevig vasthouden, terwijl hij jankte als een hondje.

Tasja stond geschrokken toe te kijken. ‘Hij heeft een kam gekocht,’ riep ze boven het lawaai uit. ‘Voor jou, Isabel. Nou denkt hij natuurlijk dat je hem nooit meer kunt gebruiken.’

Zelfs zij leek het Isabel kwalijk te nemen.

‘Ze kamt heus nog wel,’ probeerde Ruth. Boris trapte haar, en ze deed een sprongetje achteruit.

Maaiend met zijn armen stond Boris te snikken, terwijl Ruth over haar scheenbeen wreef. ‘Kalm nou,’ suste Tasja.

‘Hou alsjeblieft op met dat gesnotter!’ zei Ruth. ‘Je kunt die kam heus nog wel geven. Isabel zal hem heel mooi vinden, hè, Isabel?’

‘Hier met die kam, zeurpiet!’ zei Isabel autoritair.

Van pure verbazing stopte Boris.

‘Ik ben er echt benieuwd naar,’ zei Isabel.

Boris wees, nu sprakeloos, naar haar hoofd.

‘Ik heb heus nog een kam nodig,’ loog Isabel. ‘Ligt hij in je hut? Of heb je hem bij je.’

Boris gaf haar een pakje. Er kwam een gele kam met rijNSTEENTJES uit.

‘Die vond hij de mooiste,’ zei Tasja haast verontschuldigingend.

‘Ik vind hem ook mooi. Dank je wel, lieve Boris.’ Isabel ging op haar tenen staan en gaf hem een kus.

Boris straalde. ‘Nu gaan we allemaal eten, hè?’

‘At jij niet met Jochem?’ vroeg Tasja aan Gloria.

‘Nee,’ zei Isabel. ‘Ze eet gezellig met ons.’

8

Het kalfsvleespasteitje van Gloria had gesmaakt naar een kroket uit de muur. De tong als vette gebakken vis die uren in een kraam had gelegen, en de aardbeienbavarois leek op plastic. Dat lag niet aan de kok, maar aan Gloria.

Later, in hun hut, zat Isabel, net als iedere avond, voor de spiegel. ‘Mijn borstel heb ik niet meer nodig.’

‘Het groeit toch weer aan?’ zei Gloria.

‘Dat duurt jaren!’ Isabel gooide de borstel naar Gloria, die hem maar net kon vangen. ‘Hier, erf je vast iets van me.’

Er zaten lange haren in. Gloria wond er een om haar vinger. ‘Heb je er spijt van?’

Isabel haalde haar schouders op. ‘Wat doen we morgen?’

Gloria pakte de reisfolder. ‘Wij varen rustig door, waarbij het weelderige landschap zich voor u ontvouwt. Hierna meren wij af en maken het gezellig tot in de late uurtjes. Maar u kunt zich natuurlijk ook terugtrekken in uw knusse hut.’

‘Staat dat er echt?’

Gloria knikte.

‘Wij maken het dus gezellig tot in de laatste uurtjes,’ zei Isabel. ‘Ga je mee de kroeg in?’

‘Best,’ zei Gloria. ‘Misschien kunnen we met z'n allen.’

‘Boris,’ zei Isabel. ‘Moet ik zeker de hele avond doen of ik mijn haar kam met die afgrijselijke kam van hem.’

‘Hij bedoelde het toch goed?’

‘Zal wel.’ Nu keek ze kwaad naar Gloria. ‘Voor ik het vergeet: is er nóg iets over Peter dat je me niet verteld hebt? Ik weet het liever nu meteen, dan later.’

Gloria durfde allang niet meer over dat andere te beginnen. Wie weet schoor Isabel zich dan helemaal kaal. Ze dacht aan het strengetje haar in haar zak. ‘Vind jij een haarring mooi?’ vroeg ze.

‘De moeder van Peter had er een,’ zei Isabel. ‘Ik hou niet van die Victoriaanse rommel.’

‘Het lijkt mij wel romantisch,’ zei Gloria. ‘Een ring met haar van je overleden geliefde.’

‘Het lijkt mij alleen maar smerig,’ zei Isabel. ‘En ik leef nog.’

Gloria besloot het strengetje haar toch nog even te bewaren.

Later lag ze te woelen in haar bed. Wanneer zou ze het aan Isabel vertellen? Waarom moest ze ook altijd alles alleen doen?

Jochem. Nu kon ze slapen echt vergeten. Ze had hem niet meer gezien. Zou hij beide porties opgegeten hebben? Misschien had ze hem toch achterna moeten lopen. Waarom maakte hij ook zulke opmerkingen? Ze stond op en schoof het gordijntje opzij. De lichtjes van de stad verderop. Londen, daar was het vast leuk 's avonds. Ze draaide zich om en keek naar Isabel. Van buiten kwam net genoeg licht om haar te kunnen zien.

Ze lag op haar zij met haar knieën opgetrokken. De stekeltjes staken boven het laken uit. ‘Er is wel iets, mam,’ fluisterde Gloria. ‘De vriendin van Peter is zwanger, en ze gaan in Londen wonen. Ze hebben gevraagd of ik met ze mee ga om te helpen, zolang ik niet weet wat ik wil doen.’

Ze had het eindelijk verteld. Alleen jammer dat Isabel het niet gehoord had, nu moest het nog een keer. Gloria kreeg het benauwd. Ze pakte haar ochtendjas en trok haar gympen aan. Misschien kon ze even ademhalen op het dek.

Er was nog iemand op hetzelfde idee gekomen.

‘Het is mooi hier,’ zei Ruth. ‘Kon je ook niet slapen?’

‘Nee.’

Ruth zuchtte even.

‘Wat is er?’ vroeg Gloria.

‘Ach, ik had een heel vervelend gesprekje met de kapitein.’

Met stijgende woede hoorde Gloria wat de kapitein tegen Ruth had gezegd.

Pas toen het al heel laat was en Ruth als enige nog even in de bar zat, was de kapitein naar haar toe gekomen. Hij had haar verteld dat er klachten waren gekomen. ‘Hij vond dat de andere gasten ook recht op rust, hadden,’ zei Ruth. ‘Of ik dat begreep. Ik heb hem gevraagd of ik maar meteen zou vertrekken.’

‘Dat doe je toch niet?’ zei Gloria.

‘Het zou niet de eerste keer zijn,’ zei Ruth. ‘De kapitein zei dat het niet nodig was, als ik hem kon verzekeren dat ik mijn zoon rustig kon houden. Persoonlijk vond hij het een schat van een jongen, maar hij moest ook aan zijn andere gasten denken.’

‘Jeetje!’ zei Gloria. ‘Wat zei je toen?’

‘Ik vroeg hem of ik Boris soms iedere dag valium moest geven,’ zei Ruth. ‘En toen ben ik weggelopen. Maar ik kan niet slapen van kwaadheid.’

Gloria was er even stil van. Zou Ruth zo iets iedere keer meemaken? Ze wist ook niet goed wat ze nu moest zeggen.

‘Trek het je niet aan,’ zei Ruth. ‘Wat heeft Isabel gedaan in plaats van haar haren borstelen?’

‘We hebben gepraat,’ zei Gloria. ‘En toen viel ze meteen in slaap.’

‘Zeker door haar slaappillen,’ zei Ruth.

Gloria keek haar verbaasd aan. ‘Ze slikt nooit pillen.’

‘Ik vergis me met een andere vriendin,’ zei Ruth. ‘Mijn moeder gaf me vroeger altijd warme melk met honing als ik niet kon slapen. En ik had toch zo'n hekel aan melk!’

‘Ik ook,’ zei Gloria. ‘Hoe zijn Isabels vader en moeder eigenlijk?’

‘Ik weet niet hoe ze nu zijn,’ zei Ruth. ‘Ik heb ze nooit meer gezien.’

‘Maar vroeger wel.’

‘Ze waren anders dan de mijne.’

‘Aardig?’

‘Ik heb een keer een flesje parfum van je oma gekregen. Ze wilde zelf een ander merk en toen mocht ik het oude. Er zat nog heel veel in. Mijn moeder vond het niet geschikt voor mij, maar ik gebruikte het als ze niet in de buurt was.’

‘Waarom kreeg Isabel dat niet?’

‘Ze hield er niet van.’

‘Ik kreeg altijd lege flesjes van Isabel,’ zei Gloria. ‘Ze

liet nooit restjes achter, maar je kon het nog een hele tijd ruiken.’

‘Arpège, zei Ruth.

‘Hoe weet je dat?’

‘Ik was erbij toen ze het voor de eerste keer kocht. En voor mij een lippenstift, net als vandaag.’

‘Wat aardig,’ zei Gloria. ‘Had ze dan veel geld?’

‘Ze werkte na schooltijd.’

‘Ze heeft wel eens een ander parfum geprobeerd,’ zei Gloria. ‘Maar dat stond haar niet, zei ze. Peter nam het ook altijd voor haar mee.’

‘Was Peter lang bij jullie?’ vroeg Ruth.

‘Ik was acht toen hij kwam.’

‘Dan moet je hem missen,’ zei Ruth.

Gloria besloot alles over Peter en zijn vriendin te vertellen.

‘Leuk,’ zei Ruth. ‘O nee,’ zei ze na een tijdje. ‘Deed je moeder daarom zo vreemd, vandaag?’

‘Ze heeft alleen nog maar gehoord dat hij een vriendin had, dat andere durf ik niet eens meer te vertellen,’ zei Gloria. ‘Misschien als we weer thuis zijn, wat denk jij?’

‘Moeilijk,’ zei Ruth. ‘Je moet het me zeggen als ik te nieuwsgierig ben, maar Isabel is zo zwijgzaam. Waarom gingen ze uit elkaar?’

‘Ze maakte altijd ruzie met hem,’ zei Gloria. ‘Hij niet met haar. Peter is heel aardig. Ik geloof dat ik wel naar Londen wil, maar dat lijkt me zo rot voor Isabel.’

Ruth zei hier niets op. ‘Ik denk dat ik toch nog even probeer wat slaap te krijgen. Jij?’

‘Nee. Het is nu toch te laat, of te vroeg. Ik hou van 's

ochtends vroeg. Toen ik eindexamen deed, stond ik iedere dag om vijf uur op.'

'Ik wilde dat Tasja dat deed,' zei Ruth. 'Die doet niks. Boris houdt ook van vroeg opstaan.'

'Van de week zaten we al om kwart voor zes te kletsen,' zei Gloria.

'Van de week?' zei Ruth. 'Dat was vanmorgen, onderhand gistermorgen.'

'O ja,' zei Gloria. 'Er is ook al zoveel gebeurd, het lijkt wel of ik al dagen op die boot zit.'

'Heb je het niet te koud zo?' vroeg Ruth.

'Nee,' zei Gloria. 'Slaap lekker.'

Gloria keek naar de lucht. Je kon zien dat het snel licht zou worden. Hoe zou het zijn om Ruth als moeder te hebben? Ze vond haar echt aardig. Maar waarom had ze nog nooit iets over haar gehoord? Isabel was niet iemand om mensen te vergeten. Zelfs de kleuterjuf van Gloria kon ze nog tot in details beschrijven en Gloria wist niets meer, terwijl ze haar toch heel lief had gevonden, volgens Isabel.

Er werd een arm om haar heen geslagen. Voor ze ook maar een kik kon geven, zei een zachte stem in haar oor: 'Hebbes.'

Aan zijn adem te ruiken had Jochem flink doorgedronken. Zou hij pas nu aan boord zijn gekomen?'

'Niet doen,' zei Gloria, toen hij haar ochtendjas opzij schoof en een hand op haar linkerborst legde.

'Even.' Hij haalde zijn hand niet weg.

'Liever niet,' zei Gloria beleefd.

Die hand bleef liggen, en deed dingen met haar tepel. Moest ze hem nu een opdonder geven? Gloria werd kwaad, want haar tepel werd hard, ook al wilde ze dat

hij van haar afbleef. Dit stond niet in de boekjes. 'Ik zei toch nee! Ga weg!'

'Je hebt wel iets goed te maken!' zei Jochem. Maar zijn hand verdween gelukkig. Gloria deed haar ochtendjas stevig dicht en ging een eindje verder staan. 'Goedmaken! Doe je dat altijd zo? Dat je hier nog mag werken!'

'Ik doe dat nooit! En met goedmaken bedoel ik gewoon dat ik niet meer zulke dingen zal zeggen, en dan zeg jij dat het je spijt dat je hem smeerde. Jouw vis met remouladesaus was niet te vreten!'

Ondanks alles moest Gloria lachen. 'Heb je al mijn eten ook opgegeten?'

'Mijn vader zou zeggen: er is voor betaald,' zei Jochem bloedserieus. 'Ik heb te veel gegeten en te veel gezopen en nu moet ik kotsen. Ga maar gauw weg.'

Voor ze weg kon gaan, hoorde ze de hoge lach van Boris. 'Oho! Dat zag ik. Jullie zaten aan mekaar!'

Dat werd nog gezellig aan dek.

'Zullen we naar binnen gaan?' vroeg Gloria.

Boris wees op Jochem. 'Wat doet hij?'

In het ochtendlicht kon je goed zien hoe Jochem nu over de reling hing en zijn twee maaltijden plus een boel drank eruit gooide.

'Is Jochem ziek?' vroeg Boris.

'Een beetje. Ik geloof dat hij nu liever alleen is.'

'Maar we moeten hem helpen! Als ik ziek ben, zorgt Tasja altijd voor mij. Of mamma.'

'Hij redt zich wel,' zei Gloria. 'Heb je weer naar gedroomd? Je bent zo vroeg op.'

'Nee, ik werd wakker. Ik heb honger.'

'Misschien kun je al wat te eten krijgen,' zei Gloria.

‘Kom maar mee.’ Zelf moest ze er niet aan denken.

‘Wat ben ik vroeg wakker, hè?’ zei Boris. ‘Als ik nou naar mamma en Tasja ga, worden ze boos. Ik mag niet op slaapkamers komen als mensen nog slapen. Een keertje ben ik op mamma haar slaapkamer gekomen. Toen was Axel er. Hij zei: verdwain Boris! Toen kwam er een slot op de deur. Ik schop nooit meer tegen mamma's been hoor, en ik zal ook niet meer schreeuwen. Dat vinden de mensen niet leuk, zegt mamma.’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Ik geloof het ook niet.’

Er waren al een paar mensen bezig in de ontbijtzaal. ‘Kom je helpen?’ vroeg een meisje aan Boris.

‘Mag dat?’

‘We kunnen best wat hulp gebruiken. Wil jij de eieren in die schaal daar leggen? Hallo,’ zei ze tegen Gloria. ‘Waren jullie samen op stap?’

‘Ik kwam hem tegen op het dek.’

‘Was Jochem daar niet naar toe?’ Ze vroeg het vriendelijk, maar Gloria voelde zich knap ongemakkelijk. ‘Ik heb hem wel even gezien.’

‘Ik heb gisteren zijn bardienst kunnen overnemen, omdat hij niet op kwam dagen,’ zei het meisje. ‘En toen we hem eindelijk zagen, was hij dronken. Weet jij hoe dat komt?’

‘Ik was er niet bij,’ zei Gloria.

Het meisje grinnikte. ‘Moet je mij vertellen. Hij bleef roepen van: ze heeft me laten zitten, ze vindt me niet aardig. Waarom deed je dat eigenlijk?’

Waar bemoeide ze zich mee! ‘Daarom,’ zei Gloria.

Het meisje haalde haar schouders op. ‘Je moet het zelf weten. Nee, Boris, niet die eieren! Die zijn nog niet

gekookt!’ Ze haastte zich weg om een kleine ramp te voorkomen. Gloria ging nog even naar de hut. Voor Boris werd wel gezorgd.

Isabel was wakker. ‘Ik wilde je net gaan zoeken, waar hing je uit?’

‘Aan dek,’ zei Gloria.

‘Alleen?’

‘Ruth was er ook en later Boris. Je moet je haar straks even nat maken, ik snap niet hoe het kan, maar er zitten een paar plukjes heel vreemd.’

‘Jij dóét vreemd,’ zei Isabel. ‘Schichtig.’

‘Ik?’

‘Ja jij, wie anders?’

Dat was niet eerlijk. De enige die vreemd had gedaan, was Isabel.

Gloria keek haar verwijtend aan. ‘Ik heb mijn haar niet afgeknipt,’ zei ze.

‘Dééd je maar een keer zo iets radicaals,’ zei Isabel.

Gloria ging op haar bed zitten met haar rug naar Isabel. Was het dan ook nooit goed? En hoe moest dat nu verder met Jochem?

9

Ze hoefde zich voorlopig niet druk te maken over Jochem, want hij was nergens te zien.

Het meisje uit de ontbijtzaal vertelde haar dat hij op bed lag. ‘Ik hoop wel dat hij snel opknapt, anders kan ik ook vandaag zijn werk doen.’

Gloria stond alleen op het dek, zo kon ze rustig nadenken. Kreeg die vriendin van Peter maar een miskraam... zo iets engs had ze nog nooit gedacht.

Geschrokken keek ze naar het landschap. Weelderig. Ze was toch liever ergens anders geweest. Op Mars of zo. In het jaar tweeduizend negentig. Ver van Isabel, Peter, zijn vriendin en de nog niet eens geboren baby.

Waarom leek haar moeder ook niet wat meer op Ruth? Die had het druk omdat ze werkte, en dan was Boris er ook nog. Isabel was te laat geboren, ze had ergens aan een hof als courtesane moeten leven. Courtesane, wat een woord. Maar Isabel hoorde echt niet in deze eeuw. Ze zou de hele dag alleen maar aan haar uiterlijk moeten denken, en wachten tot haar minnaar thuiskwam van de jacht.

Even later dacht ze daar anders over. De taal die Isabel gebruikte was helemaal niet van iemand aan een oud hof. ‘Stond je een beetje te flikflooiën?’ vroeg ze poeslief. ‘Wanneer duik je met hem het nest in?’

Gloria wist niet wat ze hierop moest zeggen. Dat hoefde ook niet, want Isabel ging nog even door. ‘De eerste de beste kloothommel met een te strakke broek hoeft maar een vinger naar je uit te steken, of je tuint erin. Jezus! Dat doet hij natuurlijk ieder reisje, met elk stom kind dat hij te pakken kan krijgen. Dat neukt zich vast half Europa door! De zatladder.’

Gloria deed haar mond open.

‘Zeg maar niks!’ zei Isabel. ‘Ik heb je wel zien kijken. Die knoopgulpen geven een boel werk hoor, daar moet je in getraind zijn. Achterlijk dat ze die broeken weer op de markt hebben gebracht.’

Waar had ze het over? Gloria was niet in de buurt van een knoopgulp geweest. ‘Wat bedoel je?’

‘Hou op!’ riep Isabel. ‘Dat weet je best!’ Door haar korte haar zag ze er kwader uit dan ooit. Niets om haar gezicht te verzachten.

De man van een ouder echtpaar dat toe stond te kijken zei: ‘U bent ook niet voor de poes.’

‘Meer een tijger,’ vond zijn vrouw.

‘Heeft u kinderen?’ vroeg Isabel.

Het echtpaar schudde van nee.

‘Dan begrijpt u er ook geen ene moer van!’

Ze liepen beledigd door.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg Ruth. ‘Ik hoorde je schreeuwen, ik dacht dat er iets ergs gebeurd was, de halve boot luistert mee.’

Isabel draaide zich om. ‘Ach, hou jij je bek!’ Daarna liep ze weg, de andere gasten, die echt geen woord gemist hadden, straal negerend.

Ruth pakte Gloria's arm. ‘Wij gaan een wandelingetje maken.’ Na een tijdje zei ze: ‘Boris heeft je moe-

der verteld dat hij jullie gezien had. En ook dat Jochem misselijk was. Hij wist echt niet wat er aan de hand was, hoor, hij deelt nou eenmaal graag alles met iedereen.'

'Maar er is niks aan de hand!' zei Gloria. 'Jochem was alleen een beetje dronken. Mijn moeder doet of ik de beest heb uitgehangen.'

'Ze heeft er nu al spijt van,' zei Ruth. 'Wacht maar, ze maakt het straks weer goed. Ze is gewoon bezorgd om je.'

'Je hebt gelijk,' zei Gloria. 'Ze wil iedere jongen ontmoeten met wie ik uitga, en niemand is ooit goed genoeg.'

'Nou dan,' zei Ruth.

Inmiddels waren ze op een plek gekomen waar een spelletje met grote schijven werd gespeeld. Boris en Tasja keken toe.

'Ik heb het ook gedaan,' zei Boris. 'Maar toen mocht het niet meer.'

'Ze willen een competitie spelen,' zei Tasja. 'En jij mag zo even op de brug staan, zij lekker niet.'

'Dat is niet een brug over water hoor,' zei Boris. 'Daar is het stuur.'

'Weet ik, lieverd,' zei Ruth. 'En vanavond gaan we uit. Daar heb ik zin in.'

'Met ons,' zei Gloria. 'Dat weten jullie nog niet, maar mijn moeder en ik hadden het erover. Als het nog doorgaat, hoor.'

'Ik wil wel met Libel,' zei Boris.

'Ik denk dat ik nog even naar bed ga,' zei Ruth. 'Anders ben ik vanavond niks.'

'Je bent toch mamma!' giebelde Boris.

'Ik ga ook even slapen,' zei Gloria.

‘Jochem slaapt,’ zei Boris. ‘Ik was bij hem, want ik mocht van een meisje thee en een pil om beter te worden brengen. Hij snurkte. Axel snurkt ook.’

‘Niet waar,’ zei Ruth.

‘Wel waar.’ Hij sloeg opeens zijn hand voor zijn mond. ‘Niet doen Boris,’ klonk het gesmoord. ‘Je mag niet over andere mensen praten.’

‘Wie heeft je dat nou weer verteld?’ vroeg Tasja.

‘Mamma. Nou is het mijn schuld dat Libel boos op Gloria is. Zal ik gaan zeggen dat ik toch niks heb gezien? Dan vinden ze elkaar weer lief.’

‘Dat komt heus weer goed,’ zei Tasja. ‘Niets is jouw schuld, begrepen!’

‘Wel waar. Ik mag ook niet meer schreeuwen, hè mamma?’

‘Als jij wilt schreeuwen, doe je dat,’ zei Tasja gedecideerd. ‘Ik hoorde net een mens krijsen of ze gek geworden was.’

‘Mijn moeder,’ zei Gloria.

Ruth ging weg.

‘Wat ga jij doen?’ vroeg Gloria aan Tasja toen Boris opgehaald werd om op de brug te staan.

‘Brief schrijven aan mijn vriendin.’ Voor ze verdween draaide ze zich nog even om. ‘Ik wilde niet rot doen over je moeder.’

Gloria keek haar na. Zou zij ook zo lief zijn voor een broer als Boris? En Isabel net zo geduldig als Ruth? Waar was Isabel nu?

Ze was niet in hun hut en Gloria wilde niet gaan slapen zonder het goedgemaakt te hebben.

Ze vond haar in de lounge. Alleen op een bank met

een glas wijn voor zich. Gloria ging naast haar zitten. Isabel nam een slok, en nog een. 'Jij ook?' vroeg ze.

'Te vroeg,' zei Gloria.

'Je hebt gelijk, maar ik had er zin in.'

'Ik ga even slapen,' zei Gloria.

Isabel draaide zich naar haar toe. 'Had je vannacht moeten doen.'

'Dat lukte niet.'

'Was het een afspraak tussen jou en die jongen?'

'Nee! Je was er toch zelf bij toen hij wegliep? Ik kwam hem tegen op het dek.'

'En toen pakte hij je.'

'Toen niks,' zei Gloria. 'Waarom geloof je me niet?'

'Het spijt me,' zei Isabel. 'Ik weet niet wat ik heb, de laatste dagen. Ik zal hem vandaag jouw eten terugbetalen.' Ze gaf Gloria een zoen. 'Weer vriendinnetjes?'

'Ja,' zei Gloria en zoende haar terug. Ze zou het nu kunnen vertellen. Maar het moment ging voorbij, omdat Isabel vertelde wat ze nog meer van Boris had gehoord.

'Wist jij dat hij van die Axel netjes moet leren schrijven?'

Gloria knikte.

'Dat Ruth dat goedvindt,' zei Isabel. 'Ik zou niet willen dat er iemand was die zich met jou bemoeide.'

'Maar dat deed Peter toch ook?' zei Gloria. Nou begon ze toch over hem. 'Ik ga slapen, hoor,' zei ze voor Isabel erop in kon gaan.

Ze droomde van Jochem. Handen overal. En het was geen nachtmerrie.

De felle middagzon scheen recht in Gloria's gezicht. Ze zat in haar eentje achter op de boot en dat beviel haar best. Even.

‘Dag,’ zei Jochem.

‘O, dag,’ zei Gloria. ‘Gaat het weer?’

‘Nee, maar ik zal toch moeten werken.’

‘Het spijt me,’ zei Gloria.

‘Waarom? Jij hebt niets gedaan. Het spijt mij heel erg van vannacht,’ zei hij toen.

‘Kwam van de drank.’ Hij bloosde. ‘Niet dat ik je alleen aardig vind als ik dronken ben. Ik wilde je niet aan het schrikken maken.’

‘Je krijgt nog geld van mijn moeder,’ zei Gloria.

‘Laat dat maar zitten.’

Isabel liet het niet zitten. Toen ze die avond op stap gingen, had ze Jochem betaald voor de maaltijd die Gloria nooit had gegeten.

Ze zaten in een rumoerig café, met live muziek, en er kon gedanst worden. Veel drank aan de tafels naast hen. Gloria nam een voorzichtig slokje plaatselijke specialiteit en keek naar het opgetogen gezicht van Boris. Isabel had net een imitatie gegeven van zijn lievelingsstripheld. Dat rare haar hielp natuurlijk ook flink mee.

Op het dansvloertje danste een vrouw die bijna lichtgevend haar had. ‘Dan valt dat van jou nog mee,’ zei Gloria tegen Isabel.

‘Toen we vijftien waren hebben Isabel en ik ons haar met henna geverfd,’ zei Ruth. ‘Het was een beetje mislukt en veel te rood geworden. We hebben een hele tijd in de badkamer gezeten, pas toen we zelf van de schrik bekomen waren durfden we naar beneden te gaan. Mijn vader was er niet, maar mijn moeder werkte

in de tuin. Ik moest onmiddellijk naar de kapper om het weer gewoon te laten kleuren. We logen dat het nooit zou pakken, en het dan misschien nog erger werd. Ik hoefde uiteindelijk niet, maar kreeg natuurlijk nog wel te horen hoe hoerig die kleur ons stond. Wat vonden jouw vader en moeder er eigenlijk van?' vroeg ze aan Isabel. 'Je hebt me nooit verteld hoe ze reageerden.'

'Wat denk je? Twee weken, die keer.'

'Echt?' vroeg Ruth.

'Had je iets anders verwacht?'

'Dit vind ik een heel raar gesprek,' zei Gloria. 'Ik begrijp er niets van.'

'Hoeft ook niet,' zei Isabel. 'Zullen we dansen? De band staat zich daar niet voor niets uit te sloven.'

'Ik kan dansen,' zei Boris. 'Op school heb ik het geleerd. Mag ik deze dans van u, Libel?'

'Mag ik dan deze dans van u?' vroeg Tasja na een tijdje aan Ruth.

Ruth keek naar Gloria. 'Wil jij niet?'

'Nee hoor,' zei Gloria. 'Ik kijk wel. Boris danst best leuk.'

'Voor zijn doen rustig,' zei Tasja. 'Meestal heeft hij in z'n eentje de hele dansvloer nodig. Kom mam.' En ze sleurde Ruth mee.

Gloria keek om zich heen, dacht aan Jochem en wat Ruth en Isabel net bedoeld konden hebben.

Er klonk een harde kreet.

Gloria zag dat Isabel bij een vrouw stond die haar handen voor haar gezicht hield.

Een van hun medepassagiers die een dansje met haar

man maakte had de elleboog van Boris in haar gezicht gekregen.

Op dat moment besloot de band even te pauzeren, zodat iedereen kon horen hoe de echtgenoot Boris uitschold. ‘Hufter! Kan je niet uit je doppen kijken!’

Tasja en Ruth liepen ook naar hen toe. ‘Hij deed het niet expres,’ zei Tasja.

De vrouw kreunde.

‘Een beetje ijs,’ zei Isabel. ‘Kan iemand naar de bar gaan? Ijsblokjes zat.’

De man duwde haar opzij en zei: ‘Ik zorg wel voor haar. Kom, liefste.’ Hij nam haar mee. Met een priemende vinger wees hij op Boris en zei tegen Ruth: ‘Laat ie bij zijn eigen soort blijven.’

‘Ik wil hier weg,’ zei Ruth. ‘Nu!’

‘Drink nou nog iets,’ zei Isabel.

‘Nee,’ zei Ruth. ‘Blijven jullie maar hier, Boris en ik gaan naar het schip.’

‘Het ging per ongeluk,’ zei Boris. ‘Zal ik naar die mevrouw gaan, en dat zeggen?’

‘Nee,’ zei Ruth. Ze pakte hem bij zijn arm. ‘Au!’ zei Boris. ‘Je knijpt me!’

‘Stel je niet aan!’ zei Ruth.

‘Nou hoor,’ zei Boris. ‘Het doet echt pijn.’

‘Laten we maar allemaal weggaan,’ zei Isabel. ‘Er zijn hier toch alleen maar heel vervelende mensen.’

‘Voor ons hoeft je dat niet te doen, hoor,’ zei Ruth.

‘Ik doe het ook niet voor jou,’ zei Isabel. ‘Ik doe het voor mezelf, ik ben moe.’

10

Vijf uur en ze was alweer wakker. Gloria draaide zich om en rilde even. Isabel ging zitten, deed haar oordopjes uit en knipte een lampje aan. 'Is er iets?'

'Ik kan gewoon niet slapen.'

'Vertel eens iets leuks?' zei Isabel.

Dat deden ze vaker. Het hoefde niet eens een waar gebeurd verhaal te zijn.

Peter wordt vader en hij komt nooit meer bij je terug. Leuk hè? 'Ik kan niets verzinnen,' zei Gloria. 'Vertel jij eens iets over vroeger. Ik hoor alleen maar dingen van Ruth. Ik wist niet eens dat jullie samen je haar hadden geverfd. En jullie praten ook in raadsels.'

Isabel zweeg.

'Wat was dat toch over mijn opa en oma?'

Isabel trok haar knieën op. 'Opa en oma klinkt als twee lieve mensen die je komen verwennen. Je hebt ze trouwens een keer gezien, maar toen was je anderhalf. Ik kwam ze tegen in de stad.' Ze lachte een beetje bitter. 'Mijn moeder wilde je optillen en brullen dat je deed! Ze schrokken zich rot.'

'Hadden ze me voor die tijd nog nooit gezien?'

'Gezellig op kraamvisite komen, met een zilveren geboortelepel als cadeau?' vroeg Isabel. 'Nee.'

'En waarom heb je me nooit iets over Ruth verteld?' vroeg Gloria.

‘Ik was haar vergeten,’ zei Isabel.

Gloria wilde verder vragen, maar Isabel gaapte. ‘Ik ga weer slapen, doe jij ook maar je best.’

Nou wist ze nog niets, en ze had ook nog niets verteld. Lafaard!

Gloria stond naast Boris langs de reling. Ruth en Tasja wilden graag samen wat drinken en Gloria had hun beloofd een beetje op hem te letten.

Het landschap was precies zoals de folder beloofd had. Heuvelachtig, wijngaarden en kastelen. Ze zou best in zo'n kasteel willen wonen.

Boris dacht er hetzelfde over. ‘Daar wil ik wel wonen,’ zei hij. ‘Met mamma en Tasja. Denk jij dat Libel er wil wonen?’

Gloria keek even om. Isabel zat zich op een dekstoel overduidelijk te vervelen. ‘Misschien,’ zei Gloria.

‘Dan kijkt ze niet meer zo treurig,’ zei Boris. ‘Als ik haar man ben, drinken wij samen thee en kijken we naar buiten. Dan zegt Libel: wil je nog een kopje thee, man?’

Oei! dacht Gloria. Gelukkig begon Boris over iets anders: ‘Ik heb ze net wel gehoord, hoor. Ik kan best op mijzelf letten.’

Een beetje beschaamd liep Gloria naar Isabel en ging naast haar zitten.

Boris had gelijk, ze keek treurig. Ze probeerde af en toe door haar haar te strijken. Oude gewoontes leerde je niet zo snel af.

‘Mam, kijk eens?’ Gloria gaf Isabel het strengetje haar uit haar zak.

Met een grijns pakte Isabel het aan, en blies het over de reling.

Gloria stond op, maar ze was te laat, en het haar zweefde onbereikbaar het water in.

‘Je bent gek om dat te bewaren,’ zei Isabel kalm.

‘Het was een herinnering,’ zei Gloria zacht.

‘Sentimenteel gedoe.’ Isabel knikte in de richting van Boris: ‘Wat zou hij nou denken?’

‘Hij eh... denkt aan jou,’ zei Gloria. ‘Dat hij kasteelheer is en jij zijn vrouw.’

‘Ach jee,’ zei Isabel. ‘Maar ik zou nooit op zo'n kasteel willen wonen, mij te koud.’ Gloria huiverde.

‘Wat is dat nou?’ vroeg Isabel. ‘Hebben mijn woorden zoveel invloed?’

‘Nee, maar ik had het straks ook al.’

Isabel legde haar hand op Gloria's voorhoofd. ‘Je gloeit.’

‘De zon,’ zei Gloria.

‘Of koorts.’

‘Nee hoor. Niets aan de hand.’ Gloria zei het energiever dan ze zich voelde.

Tasja en Ruth kwamen ook weer aan dek. ‘Ging het goed met Boris?’ vroeg Ruth.

‘Ja, natuurlijk!’ zei Isabel. ‘Waarom zou het niet goed gaan?’ Je moet hem niet als een klein kind behandelen.’

‘Wat weet jij ervan,’ zei Ruth. ‘Je hebt er maar een, en geen zoals ik.’

‘Ik voel me niet zo lekker,’ zei Gloria, voor dit uit de hand liep. ‘Ik denk dat ik wat ga slapen.’

‘Als je vanavond maar weer beter bent,’ zei Tasja.

‘We gaan toch een romantische wijnkelder bezoeken?’ Dat zegt de folder tenminste. Romantisch en oeroud.’

Boris had haar gehoord en riep hard: ‘Leuk!’

‘Nee hè?’ zei een van de passagiers net hoorbaar. ‘Gaat hij ook? Moet dat niet vroeg zijn bed in?’

‘Wij zijn vroeger eens naar een bierbrouwerij geweest,’ zei Ruth of ze niets had gehoord. ‘In de laatste klas. Overdag, en het was niet romantisch.’

‘Toen was ik al weg,’ zei Isabel. ‘Hoe was die excursie eigenlijk? Ik heb het altijd willen weten, maar ik kon het natuurlijk aan niemand vragen.’

‘Waarom niet?’ vroeg Gloria.

‘Het was saai,’ zei Ruth. ‘Heel erg saai. Een klas met alleen maar meiden. Toch niet normaal?’

‘Gelukkig was er een school met jongens in de buurt,’ grinnikte Isabel. ‘Die mms daar werd je gek van!’

‘Middelbare meisjesschool,’ zei Ruth.

‘Voor beschááfde jongedames,’ zei Isabel. ‘En ik was daar ook.’

‘Ik ga maar naar de hut,’ zei Gloria.

‘Ik breng je,’ zei Isabel.

Isabel zat op de rand van Gloria's bed. ‘Kan ik iets voor je doen?’

‘Nee,’ zei Gloria.

Isabel zuchtte. ‘Ik wilde dat we hier weg waren. Als we weer thuis zijn, ga ik meteen Peter bellen. Die vriendin van Peter is natuurlijk maar tijdelijk. Niemand kan toch tussen ons komen? Wat zal hij verrast zijn als hij ziet wat ik met mijn haar heb gedaan. Hij moet er vast vreselijk om lachen. Misschien kunnen we later in het

jaar samen nog een korte vakantie nemen.’

Dan schildert hij een babykamer! wilde Gloria roepen. Hij zoekt een Engelse kinderwagen uit, en misschien gaat hij wel mee naar zwangerschapsgymnastiek!

Gloria voelde zich almaar beroerder. Ze móést het nu vertellen, maar ze kon het niet.

Isabel praatte alweer over iets anders. ‘Ruth gaat met die Axel trouwen. Het lijkt mij een engerd.’ Ze zoende Gloria. ‘Ik laat je even alleen, tot straks.’

Maar Gloria kon niet in slaap komen. Peter en zijn vriendin zweefden voor haar ogen.

Toen de excursie begon, zei ze dat ze niet mee wilde.

‘Zal ik bij je blijven?’ vroeg Isabel.

‘Nee!’ Gloria schreeuwde het bijna.

‘Weet je het zeker?’

‘Ja, ga jij alsjeblieft wel!’

‘Goed,’ zei Isabel. ‘Ik zal vragen of een van de meisjes af en toe komt kijken. Jochem gaat met óns mee, dus daar hoeft ik me geen zorgen over te maken.’

Je krijgt wel wat anders aan je hoofd, dacht Gloria en ze draaide zich om.

Later viel ze toch in slaap, en daarna voelde ze zich een stuk beter. Misschien kon ze het gezelschap nog achternagaan naar die wijnkelder, ze waren niet eens zo lang geleden vertrokken.

Maar dan moest ze de hele avond tegen Isabel aankijken. Ze ging niet.

Ze zat op het bed. Buiten was het nog mooi weer. Zo'n avond dat je in de ondergaande zon op een bankje voor

je huis ging zitten. Of op het dek. Maar als ze dat deed, zouden de mensen van de boot weten dat ze niet ziek was. Gloria bleef dus waar ze was.

Een hele tijd later, toen het al donker was, werd er op haar deur geklopt. Ze wist dat het een van de meiden van de boot zou zijn. Met een heel ziek gezicht deed ze de deur open. ‘Dag,’ zei Jochem. ‘Hoe gaat het met je?’

‘Jij bent geen meisje,’ zei ze.

‘Geniaal!’ zei Jochem. ‘Wat een observatie!’

‘Ik dacht dat je naar de wijnkelder was,’ zei Gloria.

‘Was ik ook, maar ik heb al genoeg van die kelders gezien. Straks ga ik braaf naar de andere gasten, nu kwam ik even naar jou kijken.’

‘Je ziet me,’ zei Gloria. Alweer in nachtpon! dacht ze.

Jochem keek haar onderzoekend aan. ‘Maar hoe gaat het nou met je?’

‘Goed,’ zei Gloria, en ze barstte in snikken uit.

‘Dat merk ik.’ Jochem duwde haar naar binnen en sloot de deur.

‘Ik wil mijn ochtendjas!’ hilde Gloria. Jochem keek om zich heen en pakte die van Isabel.

‘Die is niet van mij! Dat zie je toch wel! Of was je toen te dronken om hem nu te herkennen.’

Geduldig pakte Jochem haar blauwe katoentje. Gloria trok het aan en haalde een papieren zakdoekje uit de zak. Ze snoot langdurig haar neus. Natuurlijk ging ze dwars door dat ding heen. Ze veegde haar handen schoon aan een nieuw zakdoekje. ‘Het is over,’ zei ze. ‘Je mag wel weer gaan.’

Jochem ging op het bed zitten. ‘Ik vraag hoe het met je is, jij barst in snikken uit, en dan mag ik weg. Ja, het

gaat heel goed met je, begrijp ik.'

'Ik heb echt liever dat je weggaat,' zei Gloria. 'Straks hoort mijn moeder dat je hier was, en dan gaat ze weer tekeer.'

'Ik heb het gehoord,' zei Jochem. 'Iemand vertelde het me. Wel zes iemanden. Ze had iets met mijn knoopgulp, geloof ik.'

Gloria moest nu heel erg haar best doen om niet naar beneden te kijken.

'Wat heeft ze toch tegen me?' vroeg Jochem.

Dat je een jongen bent, dacht Gloria. Eigenlijk heeft ze het nooit zo gehad op jongens in mijn buurt. Raar, als je bedenkt hoe ze zelf is. Maar misschien wel juist daarom. Ze schrok op van gewapper voor haar gezicht. Het was Jochem die met de peignoir van Isabel zwaaide. 'Windkracht twaalf!'

'Hè?' zei Gloria. 'Wat doe jij met dat ding?'

'Storm spelen,' zei Jochem. 'Ben je er weer bij? Je was zó ver weg, dat ik dacht: laat ik eens iets leuks doen.'

'Gek!' zei Gloria.

'Dat zal best, maar je hebt me nog steeds niet verteld waarom je opeens moest huilen.'

'Daar heb ik ook geen zin in.'

'Ik blijf hiér hoor,' zei hij.

'Nee!' zei Gloria. 'Je moet naar de anderen.'

'Je hebt gelijk. Ga je mee? Ik wacht wel buiten tot je aangekleed bent.'

'Hoe kan dat nou!' zei Gloria. 'Ik ben toch ziek?'

'Je hebt heerlijk geslapen en toen was het over,' zei Jochem. 'Nu kom je gezellig met me mee om nog een leuke avond te hebben.'

‘Jij verzint ze ook waar je bij staat,’ zei Gloria. ‘Zeker vaak meiden met lastige ouders aan boord gehad?’

‘Elke reis, en ik versier ze allemaal. Dat wil je toch horen?’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Schiet op, dan kan ik me aankleden.’

11

Gloria en Jochem liepen door het oude plaatsje. Er waren cafés waar lawaai en het nog ergere geluid van Duitse schlagers uit kwam. ‘Ze zitten toch niet in zo iets?’ vroeg Gloria. ‘Isabel zou gek worden.’

‘Nee, waar zij zijn is het best aardig,’ zei Jochem. ‘Denk je dat je me ooit nog vertelt waarom je zo moest huilen?’

‘Misschien.’

‘Mag ik mijn arm om je heen slaan?’ vroeg Jochem.

‘Ja,’ zei Gloria.

Dat deed hij dus.

Ze had wél gewild dat hij in de hut bleef. Dat er de hele nacht niemand zou komen. Isabel weg, iedereen weg. Alleen zij en Jochem.

‘Daar is Gloria!’ riep Boris, toen ze de wijnkelder binnenkwamen. ‘We gaan zo naar de flessen kijken.’

Isabel keek Gloria alleen maar strak aan.

‘Ik ben beter,’ zei Gloria.

‘Jochem kwam je zeker alleen maar even halen?’ vroeg Isabel over Jochems hoofd heen.

‘Ja, mevrouw,’ zei Jochem. ‘Heeft u de kelders al bezocht?’

‘Dat waren we net van plan,’ zei Tasja. ‘Mijn moeder wil niet mee, maar wij gaan wel.’

Ze zaten in de caf ruimte die verlicht was met kaarsen. Elektrische, voor het grootste deel. Witte tafeltjes, geruite kleedjes en karaffen wijn. Glazen en bakjes pinda's voor hen. Er hingen plastic druiventrossen langs de wand.

Gloria keek naar Ruth. Die had een glas wijn voor zich en glimlachte vaag: 'Fijn dat je weer genezen bent, zo'n Jochem is toch wel handig h , Isabel?'

Gloria hoorde aan haar stem dat dit niet het eerste glas was.

'Ik hoef eigenlijk toch niet naar de kelder,' zei Tasja. 'Zullen wij hier blijven, mamma?'

'Ik pas wel op mezelf, hoor,' zei Ruth.

'Blijf jij maar hier,' zei Isabel tegen Gloria. Of ze haar niet in de buurt wilde hebben.

'Ik zorg wel voor je dochtertje,' zei Ruth.

'Mamma,' begon Tasja. 'Doe nou niet zo vervelend.'

'Ach, zeur!' zei Ruth. 'Kleine heilige.'

'Kom,' zei Jochem. 'Wij gaan. Er kan hier wijn gekocht worden, maar ik zou het niet aanraden.'

'Goedkope wijn met veel poeha,' zei Isabel.

'Mag ik ook kopen?' riep Boris. 'Ik heb nog geld en dan kan ik een fles kopen. Echt uit buitenland!'

'Thuis in de supermarkt om de hoek hebben ze betere,' zei Ruth.

'Maar ik wil!' zei Boris.

Isabel zei: 'Het is bocht. Troep. Ik zou het niet kopen als ik jou was.'

'Ik wil, ik wil!' riep Boris.

'Laat dat jong alsjeblieft zijn fles kopen, dan zijn we van het gezeik af!' zei een man aan een tafel naast hen.

Boris keek hem dankbaar aan. 'Ja h ?'

‘Zuip jij je maar klem, jochie,’ zei de man. ‘Je mag ook wel eens een beetje lol in je leven hebben.’

‘Misschien heeft mijn broer wel meer lol dan u ooit zult beleven,’ zei Tasja.

‘Ja, dat lijkt me wel waarschijnlijk,’ zei Isabel met haar meest bekakte accent. ‘Met dat hoofd van u moet u er een harde dobber aan hebben. Kom Boris, als jij dat wilt, gaan we voor jou een fles wijn kopen. Ruth en Gloria zorgen er wel voor dat onze tasjes niet gejat worden. Je weet maar nooit in dit gezelschap.’

De man mopperde nog wat na, en Gloria zag dat Ruth snel een grote slok nam.

Gloria had één slokje van de wijn genomen en toen de rest laten staan. Het wás troep, maar Ruth bleef drinken met een snelheid of het appelsap was. ‘De moeder van dat jong zuipt zich in een heel enge kelder een stuk in haar kraag met goedkope wijn,’ zei ze tegen Gloria. ‘Ik zie ze wel kijken hoor.’ Ze giechelde in haar glas. Dronk door en vroeg: ‘En, lekker gevreeën?’

‘Nee,’ zei Gloria. Ze wilde dat de anderen snel terugkwamen, want Ruth werd nu echt vervelend.

Ruth vulde haar glas weer en dronk het bijna onmiddellijk leeg. ‘De prins heeft je toch wel weer beter gekust?’

‘Nee!’ zei Gloria. Waar bleven ze nou!

‘Voor mij hoeft je het niet te verbergen, hoor,’ zei Ruth. ‘Je moest eens weten wat jouw moeder vroeger uithaalde.’ Ze deed een poging om op te staan, maar ze wankelde, en ging met een plof op haar witte plastic stoeltje zitten.

‘Voorzichtig,’ zei Gloria. ‘Zal ik een glas spa voor je bestellen?’

‘Nee,’ zei Ruth. ‘Ik vind dit veel lekkerder.’ Ze keek Gloria grijnzend aan. ‘Zal ik jou eens iets leuks over je moeder vertellen? Weet je dat Isabel ooit...’

‘Hou je mond Ruth,’ zei Isabel.

Gloria haalde opgelucht adem. Misschien kon haar moeder iets met Ruth beginnen.

‘Alweer uitgekeken, oude vriendin?’ zei Ruth. ‘Waar heb je mijn kinderen gelaten? Voor jou is niemand veilig.’

‘Die staan achter je als je je nog om kunt draaien. Hoeveel heb je gedronken, en hoe snel?’

‘Veel en snel,’ giechelde Ruth. ‘Toch je excursie gehad, hè Isabel? Jammer dat je vanavond even niet op je dochter kon letten! Nu is ze vast onteerd! Onteerd!’ Dat laatste gilde ze.

‘Mamma!’ zei Boris. ‘We mogen toch niet schreeuwen?’

‘Mee,’ zei Isabel kalm. ‘We gaan naar buiten.’

Ruth wees op Gloria. ‘Je hoeft haar niet mee te nemen, daarvoor ben je al te laat.’

‘Ik bedoel jou,’ zei Isabel. ‘Zou je zo vriendelijk willen zijn me even te helpen?’ zei ze tegen Jochem. ‘Ze moet hier weg.’

‘Ik ben een volwassen vrouw,’ hikte Ruth. ‘Ik hoef me niet door jou te laten commanderen. Wat ben je nou helemaal!’ Jochem en Isabel grepen haar onder haar armen en even later stonden ze buiten.

De buitenlucht sloeg hard toe bij Ruth.

Isabel ondersteunde haar toen ze over moest geven. ‘Lopen jullie maar door,’ zei ze. ‘Wij komen later wel.’

Gloria liep met Tasja en Boris achter de groep aan. Jochem wees de weg. De mensen uit de groep hadden naar Ruth gestaard en deden toen of ze lucht was.

‘Ik schaam me dood,’ zei Tasja.

‘Ik kon haar niet tegenhouden,’ zei Gloria. ‘Ze dronk zo snel!’

‘Ze kan er ook helemaal niet tegen,’ zei Tasja. ‘Zo is ze nooit, hoor. Ik weet niet wat ze de laatste dagen heeft.’

‘Moet ik mijn fles wijn nou verstoppen?’ vroeg Boris. ‘Er staat een plaatje op van net zo'n kasteel als ik vandaag zag. En als mamma het ziet, gaat ze weer van de wijn drinken. Tommie zijn vader drinkt heel veel wijn. Tommies moeder verstoppt altijd alle flessen.’

‘Welnee,’ zei Tasja. ‘Dit doet ze heus maar één keertje, hoor.’

‘Mamma kan nou ook niet zo hard lopen als wij,’ zei Boris. ‘Ze is net als Jochem laatst.’

‘Had je het over mij?’ vroeg Jochem, die inmiddels naast hen was komen lopen.

‘Jij moest ook spugen,’ zei Boris.

‘Eh... ja,’ zei Jochem. Toen riep hij: ‘Mevrouw, u gaat verkeerd! De volgende weg rechts!’

Gloria liep te tobben. Wat bedoelde Ruth toch allemaal? Zou ik erg op mijn donder krijgen? Isabel zal er wel voor zorgen dat ik Jochem niet meer alleen kan zien.

Maar misschien valt het mee.

‘Kijk uit voor die lantaarnpaal,’ zei Jochem. Hij keek haar aan en knipoogde. ‘Ik zie je morgen wel,’ zei hij zacht.

Gloria knikte. Ze wist opeens dat Isabel haar niet meer tegen kon houden.

Toen ze op de boot kwamen, was het laat. Iedereen ging naar zijn hut.

Gloria hielp Tasja met Boris. Hij was onrustig en een beetje bang omdat zijn moeder zo lang wegbleef. Ze praatten een tijdje met hem tot hij slaperig werd en zij naar hun eigen hut konden.

Isabel kwam nog later. Gloria lag in bed en deed of ze sliep.

‘Ik weet dat je niet slaapt,’ siste Isabel. ‘Ik hoor het aan je adem, maar ik praat morgen wel met je. Slaap maar lekker, lieve betrouwbare dochter.’

12

‘Een echte wereldstad, centrum van welvaart,’ stond onder de foto's in de folder. Gloria liet hem aan Isabel zien. ‘Ga je vandaag de stad in?’ Meestal kon ze haar moeder met praten over winkels afleiden. Deze ochtend niet.

‘Eén ding!’ zei Isabel, terwijl ze de folder wegduwde. ‘Je zou me een plezier doen verder uit de buurt van die Jochem te blijven. Ik weet waar hij op uit is, en jij zou dat ook door moeten hebben, zo stom ben je niet!’

‘Je kent hem niet eens!’ zei Gloria.

‘Ik ken het soort,’ zei Isabel. ‘En zet mij niet meer voor gek, wil je?’

‘Dat heb ik toch niet gedaan?’

‘O, nee? Zogenaamd ziek. Hadden jullie dat samen bedacht?’

‘Ik voelde me rot,’ zei Gloria. ‘Maar later was het over.’

‘Hm,’ zei Isabel.

‘Hij heeft me getroost,’ zei Gloria. Een domme opmerking, want nu moest Isabel natuurlijk meteen weten wat er te troosten viel.

‘Ik dacht aan iets.’

‘Peter?’ vroeg Isabel. ‘Het komt toch weer goed? Over een tijdje zijn we weer gezellig met z'n drieën, daar heb je hém niet bij nodig.’

‘Maar als ik hem nou nog wil zien?’

‘Hij jou niet,’ zei Isabel. ‘Volgende week is er een andere groep aan boord. En weer een leuk meisje dat erin trapt.’

‘Wie zegt er dat wij over een tijdje met z'n drieën zijn!’ zei Gloria kwaad. ‘Jij denkt dat, omdat jij het wilt, Peter terug komt hollen.’

‘Ja,’ zei Isabel zelfverzekerd. ‘Ik ga kleren kopen. Help je me uitzoeken?’

‘Ik blijf liever hier,’ zei Gloria.

Isabel keek Gloria fel aan. ‘Ik geef het op, ik heb mijn best gedaan. Zeg alleen niet dat je hem aardig vindt, je bent gewoon hitsig.’ Opeens moest ze lachen. ‘Mijn eigen vader zei dat vroeger.’ Het lachen hield even plotseling op als het gekomen was. ‘Ik ga me verkleden, je kunt je nog bedenken. Ik heb liever dat je meegaat, maar je moet maar doen waar je kennelijk zin in hebt. Kijk alleen in godsnaam uit.’

Dat zou Gloria ook zeker doen.

Ruth kwam wel aan tafel, maar ze at niets. Gloria zag dat ze kringen onder haar ogen had. Ze keek niet naar het voedsel, en nam alleen een beetje thee. ‘Het spijt me van gisteravond,’ zei ze. ‘Jammer dat ik het verpestte.’

Tasja zei verwijtend: ‘Waarom heb je ook zoveel gedronken.’

‘Ik dronk helemaal niet zoveel, het viel gewoon verkeerd.’

‘Welles!’ zei Boris. ‘Die ene mevrouw zei dat je wel vijf glazen achter elkaar had opgedronken. En ik mag er nog geen eentje.’

Isabel hield haar bord onder Ruths neus. ‘Lekker gebakken eitje met spek?’

Ruth draaide haar hoofd weg. ‘Vandaag doe ik niets,’ zei ze. ‘Zoeken jullie het maar uit.’

Boris, die de folder voor zich op tafel had liggen, zei: ‘Een echte wereldstad! Daar wil ik in!’

‘Winkels en mensen,’ zei Ruth. ‘Die heb ik van de week al gezien. Ik blijf hier.’

‘Weet je wat?’ zei Isabel. ‘Als Tasja en Boris nu eens met mij de stad in gingen.’

‘Ja!’ zei Boris.

‘Leuk,’ zei Tasja. ‘Ik wil een jurk kopen voor het afscheidsdiner vanavond. Misschien kun je me helpen. Ga je ook mee, Gloria?’

‘Nee,’ zei Isabel. ‘Gloria heeft andere plannen, hè?’

Tasja keek haar aan en Gloria haalde haar schouders op.

‘Ik ben benieuwd waar je mee thuiskomt,’ zei Ruth tegen Tasja. ‘Ik dacht dat je nooit jurken droeg?’

‘Volgens Isabel zal het me goed staan,’ zei Tasja. ‘Misschien wordt het wel een sexy avondjurk.’

‘Nee!’ zei Ruth nijdig. ‘Dat niet! Isabel, zorg dat ze iets fatsoenlijks koopt.’

‘Wat denk je dan?’ vroeg Isabel. ‘Dat ze iets ordinairs koopt als ik erbij ben?’

‘Zo bedoel ik het niet,’ zei Ruth.

‘O nee?’ vroeg Isabel. ‘Maar je weet toch nog wel wat jullie over me zeiden toen de minimode net was losgebarsten?’ Ze keek vrolijk de tafel rond. ‘Ik droeg zwarte visnetnylons die zij van hun leven niet durfden te dragen, een strak ribbeltruitje en een plastic rokje. Het was rood en glimmen dat het ding deed! De keurige

meisjes uit onze klas vonden me heel dellerig. Jij ook, Ruth. Maar eigenlijk had je er net zo willen uitzien, hè? Je was er alleen te schijterig voor.'

Ruth zei: 'Ik zou dat inderdaad nooit gedurfd hebben.'

'Mooi,' zei Isabel. 'Dat weten we dan ook weer. Maak je maar geen zorgen, je dochter komt met iets aardigs thuis. Zullen we dan maar gaan?'

'Wat hebben die twee toch?' vroeg Tasja aan Gloria voor Tasja wegging.

'Weet ik niet,' zei Gloria. 'Ik vraag me af of ze vroeger vaak ruzie hadden.'

'Ik vraag me wel meer af,' zei Tasja. 'Mijn moeder heeft het nog nooit over de jouwe gehad.'

'Ik wist ook niets van jouw moeder,' zei Gloria.

'Raar,' vond Tasja. 'Nou ja, tot straks.'

Gloria stond voor de spiegel, keek lang naar zichzelf en dacht aan het woord van haar opa die ze nog nooit gezien had. Hitsig. Zou dat het zijn? Het kon haar niets schelen. Ze was vast de enige van haar vriendinnen die het nog nooit gedaan had. Dat moest nu maar eens afgelopen zijn.

Met iemand die je zo kort kent?

Nou én? Wat dacht je van Peter en Isabel?

Zou het pijn doen?'

Ja, als je nog langer wacht is iedereen weer terug.

Ze was blij dat ze onderweg niemand tegenkwam.

'Dag,' zei Jochem toen hij zijn deur voor haar opendeed. Gloria zei niets, liep langs hem heen en ging op het bed zitten.

‘Wil je iets drinken?’ vroeg Jochem.

Ze schudde haar hoofd.

‘Ik ook niet. Mag ik naast je zitten?’

Weer knikte Gloria. Ze keek door de patrijspoort naar buiten. Een kade en wat mensen. Jochem schoof het gordijntje ervoor.

Mooi licht, dacht Gloria, en haalde diep adem. Waarom kregen ze hier ook geen les in! Wel over kinderen krijgen, of juist niet. Enge ziektes te voorkomen, daar wist ze inmiddels ook alles van, maar hoe een mens begon, moest ze zelf ontdekken.

Op het tafeltje naast het bed lag een pakje condooms. Hetzelfde merk als ze op school hadden laten zien, en waar later ballonnen van waren geblazen.

‘Ik eh... voor mij is het de eerste keer,’ zei ze.

‘Dacht ik al,’ zei Jochem. ‘Voor mij niet.’ Hij sloeg zijn arm om haar heen en kuste haar.

Gloria kuste hem terug en deed dapper haar T-shirt uit. Zijn handen overal. Net als in haar droom.

Jochem trok zijn kleren uit. Moest zij nu de hare uitdoen? Of deed hij dat.

Doe het toch zelf!

Jochem had het allemaal echt vaker gedaan. Zijn vingers leken zelfs op haar eigen vingers. Deden zo maar wat zij lekker vond.

Na een tijdje stopte hij om een condoom te pakken. Gloria ging zitten.

‘Wat is er?’ vroeg Jochem.

‘Ik weet het niet,’ zei Gloria. ‘Even wachten.’ Zou hij nu kwaad worden? Ze zat met haar rug naar hem toe, en stopte haar hoofd tussen haar blote knieën.

‘Je hoeft niet,’ zei Jochem.

Gloria draaide zich om. Het condoom lag, nu duidelijk nutteloos, naast zijn verpakking op het bed. ‘Ben je erg kwaad?’ vroeg ze.

‘Kwaad?’

‘Omdat ik niet, nou ja, ik wil wel, maar...’

Jochem ging zitten en streelde haar haar. ‘Doe niet zo raar. Kwam je nou hier omdat het nu maar eens moest gebeuren? Of wilde je mij.’

Gloria had het gevoel dat haar hele lichaam rood werd van schaamte. Ze zei niets.

Jochem hield op met strelen. ‘Ik was er al bang voor. Ik ben verliefd op jou, maar jij dus niet zo op mij.’

‘Dat weet ik juist niet! Maar we kunnen het toch gewoon...’ begon Gloria.

‘Nee,’ zei Jochem.

‘Ik dacht niet dat jij echt verliefd op mij was.’

‘Ik zeg het toch?’

‘Ja, maar jullie zeggen zoveel. En jullie willen altijd wel met iemand naar bed. Je hebt die condooms ook niet voor niets klaar liggen.’

‘Wie zijn jullie?’

‘Jongens, mannen.’

‘Heb je dat van je moeder?’

‘Mijn moeder zegt altijd: ze vertellen je alles wat je wilt horen, en dan laten ze je vallen.’

Jochem gooide haar kleren naar haar toe, en begon zijn eigen spullen aan te trekken.

‘Geloof je die onzin?’

‘Ik weet het niet,’ zei Gloria ongelukkig.

Met zijn hoofd in zijn trui zei Jochem: ‘Wordt het geen tijd dat je eindelijk iets wél weet?’ Zijn hoofd kwam weer te voorschijn en hij zag er al even warrig uit als Gloria zich nu voelde. ‘Laat ik nou heel ouderwets

zijn, maar ik wil liever niet gebruikt worden als ontmaagdingsmachine. Dank u, dame.'

'Zo was het niet!' zei Gloria.

'O nee?'

'Beetje, dan.'

'Mafkees,' zei Jochem. 'Ga nou maar weg, ik zie je vanavond wel.'

Gloria en Ruth stonden aan dek te wachten op de anderen.

'Heb je je geamuseerd?' vroeg Ruth.

Zou ze weten wat ik van plan was? dacht Gloria. 'Gaat wel,' zei ze.

Ruth kneep zacht in haar arm.

Ze weet al dat ik zo lang bij Jochem ben geweest, dacht Gloria. Als ze haar mond maar hield. Kon ze haar dat vragen? Maar hoe zei je dat? Er is niets gebeurd, en wil je dat vooral niet tegen mijn moeder zeggen?

'Daar zijn ze,' zei Ruth. 'Moet je zien, wat een tassen!'

Boris liep voetje voor voetje naar boven, en keek toen om naar Isabel. 'Ik kan het nog steeds! Mamma, Tasja heeft een mooie jurk en ik heb een heleboel nieuwe kleren! Vanavond mag ik met Libel dansen, dan wil ik ze aan! En dan stomp ik niemand.'

'Ik krijg geld van je,' zei Isabel tegen Ruth. 'Ik heb je zoon in het nieuw gestoken.'

'O,' zei Ruth. 'Was dat dan nodig?'

'Ja. Een jongen van zijn leeftijd wil ook wel eens iets moois. Geen afleggertjes.'

'En in afleggertjes ben jij deskundig, hè?' zei Ruth. 'Ik kleed mijn eigen zoon wel aan, hoor!'

‘Doe niet zo raar,’ zei Tasja tegen haar moeder. ‘Hij ziet er hartstikke leuk uit in zijn nieuwe spullen.’

‘Zeg maar hoeveel je van me krijgt,’ zei Ruth tegen Isabel. ‘En hou je voortaan bij je eigen kind.’

Isabel pakte Gloria's hand. ‘Kom, dan laat ik je mijn nieuwe kleren zien.’ Ze trok Gloria mee en zei niets meer tegen Ruth.

13

Isabel keek Gloria belangstellend aan. ‘Hoe vond je het?’ vroeg ze niet eens onvriendelijk.

‘Er is niets gebeurd,’ zei Gloria.

‘Dat geloof ik niet.’

‘Ik wilde wel, maar hij niet.’

Isabel leek, vreemd genoeg, beledigd. ‘Wat mankeert er aan mijn mooie dochter?’

Als ze het wel had gedaan, was het niet goed geweest, en nu kennelijk ook niet.

‘Hij wilde niet dat ik hem eh... gebruikte,’ zei Gloria. ‘Hij is echt verliefd op me.’

‘O?’ zei Isabel. ‘Heb je ze tegenwoordig zo?’

‘Ik weet niks over vroeger,’ zei Gloria. ‘Maar nu ben ik ook verliefd op hém, geloof ik. Zullen we over iets anders praten? Ik moet er zelf nog aan wennen. Laat nou maar zien wat je hebt gekocht.’

‘Nee,’ zei Isabel. ‘Pas aan tafel mag je me zien. Ga jij maar vast naar de eetzaal, ik wil een entree maken.’

Ruth hield haar hand boven haar glas en zei dat ze vandaag niets zou drinken.

‘Keurig, mam,’ prees Tasja. Of zij de moeder was, en Ruth het kind.

‘Wat zie je er mooi uit, Boris,’ zei Gloria.

‘Kijk, ik heb ook een das,’ zei hij trots. ‘Van Libel ge-

kregen, en straks gaat ze naast me zitten. Er komt ook muziek! Dan ga ik dansen met Libel. Dat heeft ze beloofd. Waar is Libel?’

‘Ze heet Isabel hoor,’ zei Ruth. ‘Die wacht tot iedereen zit, en maakt dan haar entree.’

‘Waarom?’ vroeg Boris.

‘Uitsloverij,’ zei Ruth. Dat laatste klonk bitter en Gloria keek haar verwonderd aan.

‘Ben je chagrijnig?’ vroeg Tasja.

‘Nee,’ zei Ruth. ‘Wat vind je van de nieuwe jurk van mijn dochter, Gloria? Mij is dat nooit gelukt. Je moeder hoeft haar maar één keer mee te slepen en huppekee! Een jurk.’

‘Ik vind hem mooi,’ zei Gloria.

‘Dank je,’ zei Tasja. ‘Isabel zei ook al dat hij me heel goed stond.’

‘Isabel!’ zei Ruth. ‘Waarom luister je wel naar háár?’

‘Als jij was meegegaan, had ik misschien zelfs naar jou willen luisteren, maar je wilde niet,’ zei Tasja. ‘Wat heb je gedaan vandaag?’

‘Op het dek gezeten,’ zei Ruth. ‘Je moet eens aan Gloria vragen wat ze heeft uitgevoerd. Ik denk dat ze een heel interessante ervaring gehad heeft. Zal Isabel leuk vinden.’

Wat heeft ze toch? dacht Gloria.

Tasja keek haar moeder aan. ‘Wat heb je vandaag, Wil je ruzie?’

‘Nee,’ zei Ruth. ‘Ik hou er alleen niet van dat anderen zich met mijn zaken bemoeien. Jullie zijn mijn kinderen.’

‘Alleen omdat Isabel hielp kleren uitzoeken? Dat deed ze vroeger toch ook met jou? Ze vertelde dat je er

altijd heel leuk uitzag. Jammer dat je nu geen vriendin als Isabel hebt.'

In de stilte die nu viel keek Gloria om zich heen. Aan de andere tafels zaten ook al feestelijk geklede mensen. En er heerste een opgewonden stemming. Misschien waren zij wel blij dat ze de volgende dag weer naar huis mochten.

Naast hen bleven drie stoelen vrij. Tasja had een echtpaar al op die plaatsen gewezen, maar ze mompelden, weinig overtuigend, iets over een afspraak met kennissen. Definitief geen vrienden voor het leven.

Isabel wachtte met haar opkomst tot het voorgerecht op tafel stond. Er waren weinig mensen die haar niet aanstaarden.

Het korte jongenshaar contrasteerde hevig met de nieuwe witte jurk. En ze danste meer dan ze liep. Naast haar viel iedereen weg.

'Wat zie je er mooi uit!' zei Tasja. Boris keek alleen maar.

Gloria voelde zich zo trots ineens. Het kwam wel goed met haar moeder.

'Ik wil me ook mooi voelen,' zei Isabel. 'Ik oefen vast op jullie, als ik weer thuis ben, begint het echte werk. Peter zal opkijken.'

Gloria schrok. Als Ruth haar mond nu maar hield. Maar Ruth keek Isabel alleen maar aan.

'Wat kijk je?' vroeg Isabel. 'Je hoeft nu niet bang te zijn dat ik niet weet hoe ik netjes moet eten. Dat heb ik toch van je moeder geleerd?' Ze ging zitten en vertelde: 'Ruths moeder heeft een keer haar hele zilveren bestek op tafel gelegd, en me laten zien waar alles voor diende. Zelfs de oestervorkjes sloeg ze niet over. Ik was leergie-

rig en ik heb er later veel aan gehad. Volgens mij ben ik een geboren oestereter. Hebben wij die samen niet een keer gegeten, Ruth?’

Ruth gaf geen antwoord en Gloria zag dat haar moeder het voorgerecht (mosselen in het zuur) opzij schoof. ‘Niet zo'n gelukkige opmerking hè?’

‘Niet bepaald,’ zei Ruth.

‘Doet er al niet meer toe,’ zei Isabel. ‘Dank zij je moeder zal ik nooit meer prakken of mijn ellebogen op tafel leggen. Daar ben ik haar ondanks alles heel dankbaar voor. Voor ik werd verbannen heeft ze me zelfs nog bloemstukjes voor op tafel leren maken.’

Gloria zag een zweem van kwaadaardigheid in haar ogen, maar voor ze iets kon vragen, zei Boris: ‘Ik wil altijd prakken, maar dat mag ik niet. Ik mag ook geen appelmoes meer bij alles eten. Dat vindt Axel niet goed. Komt Jochem ook bij ons zitten?’

‘Hij helpt even in de keuken,’ zei Gloria blozend. ‘Straks zie ik eh... wij hem wel.’

‘Aardige jongen,’ zei Isabel en grijnsde naar Gloria.

‘Ja,’ zei Boris. ‘De aardigste van allemaal. Of Libel?’

‘Daar weet jij toch niks van!’ zei Ruth opeens. ‘Je weet geen barst van haar!’

‘Nou hoor,’ zei Boris terwijl hij een mosseltje aan zijn vork probeerde te prikken. ‘Waarom praat je zo kwaad? Ik vind jou toch ook lief? En Tasja.’

‘Mij niet?’ vroeg Gloria.

‘Ik wil jou wel als mijn andere zusje,’ zei Boris. ‘Dan let ik goed op je. Dat je niet in het water valt.’

‘Ik wilde ook wel dat je mijn broer was,’ zei Gloria. ‘Ik heb altijd een broer of een zusje willen hebben. Vroeger spéelde ik dat ik ze had.’

‘Jij zou een goede broer zijn,’ zei Isabel tegen Boris. ‘Iemand met wie je plezier kunt hebben. Het was gezellig in de stad, hè?’

‘Mamma wil nooit met mij winkels in,’ zei Boris. ‘Ik gooi dingen om en dat vindt ze niet leuk. Ik moet altijd met Tasja.’

‘Jouw moeder zeurt,’ zei Isabel.

‘Maar nu krijgt Gloria er toch een?’ viel Ruth haar in de rede. ‘Als die Peter straks zijn kind krijgt, zou je het zo kunnen beschouwen. Hij was toch een soort vader? Dan wordt die baby een soort broertje of zusje voor Gloria. Ze mag er ook voor gaan zorgen. Gezellig met het jonge paar naar Londen. Dat had ze jou nog niet verteld, hè Isabel? Mij wel.’ Ze giechelde even.

‘Is dat zo?’ vroeg Isabel aan Gloria. ‘Wordt hij vader? En wist je dat al die tijd?’ Gloria knikte, maar had geen woorden. De ogen van haar moeder. Zoveel pijn.

Isabel stond op. ‘Ik moet even weg,’ zei ze met een dun stemmetje. ‘Het spijt me, Boris, maar ik geloof niet dat ik vanavond met je kan dansen.’ Ze liep kalm de eetzaal uit.

Gloria kon zich niet bewegen en staaarde naar Ruth.

‘Wat is dit toch allemaal?’ vroeg Tasja.

‘Ik snap het niet,’ zei Boris. ‘Libel en ik gaan toch dansen? Komt ze nog terug?’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Jouw moeder heeft gezegd wat ik had moeten vertellen, en nu is Isabel verdrietig.’

‘Wat maakt het uit,’ zei Ruth. ‘Had je willen wachten tot die baby er was?’

‘Welke baby?’ vroeg Boris. ‘Ik snap het niet.’

Gloria vertelde het hem.

‘Wat erg,’ zei Tasja.

‘Dus nu heeft Libel verdriet?’ vroeg Boris.

‘Ze komt er wel overheen,’ zei Ruth. ‘Isabel vergeet snel. Volgende week is ze jou ook vergeten hoor, Boris. Denk maar niet dat ze nog één seconde aan je denkt, als ze van deze ellende-boot af is.’

Boris kneep haar in haar arm. ‘Rotmammarotmamma!’ Iedereen keek, terwijl hij bleef schreeuwen.

‘Hou op!’ riep Tasja.

‘Laat nou los,’ riep Gloria.

‘Au!’ kreunde Ruth. ‘Boris, dat doet echt pijn.’

Hij beet in haar wang.

Gloria keek verstard en tot niets in staat toe. Ruth gilde en probeerde Boris van zich af te schudden. Zijn tanden lieten los, en gelukkig waren daar Jochem en de kapitein. Maar Boris was te sterk voor ze. Hij bleef zijn moeder knijpen.

‘Valium!’ riep Tasja. ‘Dat helpt. In onze hut!’

Meer slepend dan lopend kwamen ze in de hut. Tasja pakte het pilletje en Jochem wist het met water naar binnen te krijgen.

Eindelijk liet Boris Ruth los. Het bloed liep langs haar wang, en Boris stond met open mond naar haar te kijken.

Nog net geen wolf, dacht Gloria.

‘Laat hem maar met mij meegaan,’ zei Tasja. ‘Ik breng hem wel naar bed.’

‘Denk je dat je het aankunt?’ vroeg de kapitein.

‘Ja, hij is niet boos op mij.’

‘Op mamma,’ zei Boris heel rustig, of hij net wakker werd. ‘Mamma is niet aardig.’

‘Ze is je moeder, jochie,’ zei de kapitein. ‘Jochem,

haal de verbandtrommel en verbind mevrouw. Ik moet weer naar de gasten. Ik neem niet aan dat we dit gezelschap nog zullen zien, vanavond. Ik hoop dat het jong is ingeënt tegen hondsdolheid.'

Boris zei: 'Nou ga ik zeker slapen, hè?'

'Ja,' zei Tasja. 'En Gloria gaat naar haar moeder.'

Voor ze ging, keek Gloria nog even naar Ruth. Vriendin?

14

Gloria had haar moeder nog nooit zo gezien. Dat strakke in haar houding was volslagen nieuw. Ze kleepte zich heel langzaam en housterig uit, daarna trok ze haar nachthemd aan. ‘Laat me maar alleen,’ zei ze, nadat ze een tijd op het bed voor zich uit had zitten staren. ‘Jammer dat ik geen slaappillen gebruik, ik zou er nu een willen.’

‘Zal ik vragen of ze hier iets hebben?’ vroeg Gloria.

Isabel schudde haar hoofd. ‘Waarom heb je al die tijd niets gezegd?’

‘Ik durfde niet meer,’ zei Gloria. ‘Ik was zo bang dat je iets heel ergs zou doen.’

Isabel begon haar make-up te verwijderen. ‘Wie zegt dat ik dat nu niet doe? Mijn eigen dochter die me verraadt.’

‘Dat heb ik niet gedaan!’ zei Gloria. ‘Ik had het alleen aan Ruth verteld omdat ik het kwijt moest en ze je vriendin was.’

Met haar blote ogen leek Isabel net een jong meisje. ‘Dat is ze niet, had je dat nog niet door?’

‘Nu wel.’ Gloria wilde haar armen om Isabel heen slaan, maar die weerde haar af. ‘Ik ben liever alleen, vannacht. Ga jij maar weer terug, je moet nog eten. Wees maar niet bang dat ik iets engs zal doen, ik heb meer overleefd.’

Gloria ging maar weer naar de hut van Boris.

‘Ha,’ zei Tasja, die opendeed. ‘Hij wordt al slaperig.’

‘Wie is daar?’ vroeg Boris met een dikke tong.

‘Ik,’ zei Gloria en liep naar binnen.

Jochem zat op het bed en Boris lag met zijn ogen te knipperen. ‘Waar is Libel?’

‘Slapen,’ zei Gloria.

‘Is ze boos op mij?’

‘Natuurlijk niet.’

‘Ik ben boos op mamma,’ zei Boris. En toen sliep hij.

Jochem keek haar voorzichtig glimlachend aan. ‘Gaat het een beetje?’

‘Ze wil me niet bij zich hebben,’ zei Gloria.

‘Moeten jullie niet iets eten?’ vroeg Jochem. Tasja en Gloria schudden tegelijk hun hoofd. ‘Ik wil niet meer naar die mensen,’ zei Tasja. ‘Hoe is het mijn moeder?’

‘Gaat wel, ik heb haar verbonden.’

Gloria keek op het slapende gezicht van Boris neer.

‘Hij heeft het eerder gedaan,’ zei Tasja. ‘Vorig jaar waren we in een vakantiehuisje, en toen heeft hij een jongen gebeten, omdat die een hond trapte. We hoopten zo dat het deze keer anders zou gaan. Hij is zo lief, maar soms, als hij heel erg kwaad is, laat hij zich gaan, en hij is gek op Isabel.’

‘Tasja vertelde me net waar het allemaal om ging,’ zei Jochem. ‘Moest je laatst daarom zo huilen?’

‘Ja.’ Gloria begon bijna weer. ‘Ik weet niet waar ik moet blijven vannacht.’

‘In mijn hut,’ zei Jochem. ‘Ik slaap wel ergens anders. Het spijt me, maar ik moet wel terug naar de mensen, er is nog een vreselijke verloting die ik moet leiden. Heeft Boris mij nog nodig?’

‘Nee,’ zei Tasja. ‘Die slaapt tot morgen. Ik blijf hier, ik ga wel op de grond liggen.’

‘Er is een uitklapbed,’ zei Jochem.

Tasja keek ongelukkig naar Gloria. ‘Ze zijn geen vriendinnen, hè?’

‘Nee,’ zei Gloria.

Gloria had de sleutel van Jochems hut gekregen. Het rook hier naar hem, maar nu kon ze alleen maar aan Isabel denken. Zou het ooit weer goedkomen?

Er stond iemand over haar heen gebogen. ‘Ik ben het maar,’ zei Jochem. ‘Ik kom mijn spullen halen.’

‘Hoe laat is het?’ vroeg Gloria.

‘Vier uur.’ Jochem deed een schemerlampje aan. ‘Slaap maar weer verder.’

‘Nee, nou ben ik wakker,’ zei Gloria. ‘Is het nu pas afgelopen?’

‘Gelukkig wel. Ik dacht dat ze eeuwig bleven dansen.’ Hij zag er doodmoe uit.

Gloria ging rechtop zitten. ‘Je kunt weer in je eigen bed. Ik wil toch even naar mijn moeder. Is er een reservesleutel?’

‘Ik heb alles,’ zei Jochem. ‘Je leert veel op die schuiten. Weet je dat ik gewoon te moe ben om met je te praten? En we zijn nog niet helemaal uitgekletst.’

‘Nee,’ zei Gloria. ‘Dan wachten we daar toch mee?’

Gloria bewoog zich heel zachtjes door de hut. Als ze maar wist dat haar moeder rustig sliep, zou ze weer gaan. Ze kon op het dek wachten tot het ochtend werd.

‘Ik ben wakker,’ zei Isabel kalm. ‘Doe het licht maar aan.’

‘Mam?’ zei Gloria, terwijl ze op haar moeders bed ging zitten. ‘Het spijt me zo.’

‘O,’ zei Isabel vlak.

Er werd op hun deur geklopt en de stem van Ruth vroeg: ‘Isabel?’

‘Zal ik zeggen dat ze weg moet gaan?’ vroeg Gloria.

‘Nee,’ zei Isabel. ‘Ze mag binnenkomen. Benieuwd wat ze nu weer te vertellen heeft.’

Ruths wang was sterk gezwollen onder de pleisters.

‘Godsamme!’ zei Isabel. ‘Hoe kom je daar nou aan?’

‘Mijn zoon heeft me gebeten,’ zei Ruth.

‘Net goed,’ zei Isabel. ‘Ga zitten.’

‘Zal ik maar gaan?’ vroeg Gloria.

Isabel dacht even na. ‘Blijf,’ zei ze toen. ‘Het wordt tijd dat ik eindelijk eens vertel hoe het komt dat ik mijn middelbare school nooit heb afgemaakt. Je vond het toch zo oneerlijk van me dat ik jou opjutte, en het zelf niet gedaan had?’

‘Niet doen!’ zei Ruth. ‘Alsjeblieft!’

‘Moet dat nú?’ vroeg Gloria.

‘Ja,’ zei Isabel. ‘En, Ruth, wees blij dat ik het niet doe waar jouw dochter bij is.’

Ruth ging op de stoel zitten, en beet op haar nagels.

‘Kan het niet wachten?’ probeerde Gloria nog. ‘We hebben morgen nog, dan kunnen we toch rustig praten?’

‘Nee, het kan niet morgen, het kan alleen op dit moment. Zitten jullie goed? Ik ga een sprookje vertellen en ik wil niet gestoord worden door mensen met kramp.’

Gloria en Ruth gingen verzitten.

‘Er waren eens,’ begon Isabel. ‘Nee, het moet anders. Er was eens... Er was eens een meisje dat een heel mooie naam van haar ouders had gekregen. Het was meteen het laatste mooie dat ze haar gaven, want die ouders hadden er vreselijke spijt van dat ze een kind hadden gemaakt. Deze pappie en mammie hadden het te druk met elkaar.’ Isabel keek naar Gloria. ‘Het spijt me, ik weet dat je nogal romantische gedachten over opa's en oma's hebt, maar ik kan je niets anders bieden dan mensen die een hekel hadden aan hun dochter, en haar dat gewoon vertelden. Meestal hielden ze hun mond, hoor. Ik bedoel dat ze dan echt niets zeiden. Eén keer toen Isabel haar haar rood had geverfd, duurde dat wel veertien dagen.’

‘Ja,’ zei Ruth. ‘Ze waren erg.’

‘Kop dicht,’ zei Isabel. ‘Straks ben jij aan de beurt. Ik heb net iets overgeslagen. Isabel kreeg gelukkig nog iets van haar ouders. Het was vast per ongeluk, maar ze was nogal mooi. Eerst had ze dat niet eens in de gaten, maar toen ze wat ouder werd, merkte ze het.

Ze droeg dan wel geen echte kleren, dat was ik ook nog vergeten, ze kreeg afleggetjes van haar nichtje. Oude rommel. Dat nichtje was tien kilo zwaarder, en de moeder van Isabel wilde niets vermaken, dus zwieberde alles om haar heen, voor ze zelf leerde hoe er nog wat van te maken.

Waar was ik. O ja. Toen ze ouder werd, veranderde er iets. Er werd opeens naar Isabel gekeken. Jóngens keken naar haar. Later mannen.

Iedereen wist al gauw hoe het zat. Ze scholden haar uit voor hoer, terwijl ze er toch nooit voor betaald werd. Daar heeft ze nog een tijd last van gehad. Eigen-

lijk voelde ze zich het prettigst alleen in haar bed. Om weg te zijn, sliep ze op de slaappillen die een aardige maar niet zo'n slimme huisarts had voorgeschreven. Hebben jullie dat?'

Gloria merkte dat zij en Ruth tegelijk knikten.

'Goed,' zei Isabel. 'Onze heldin mocht tot haar eigen verbazing zo maar naar de middelbare meisjesschool. Daar deed ze het nog goed ook, want stom was ze niet. En omdat ze na schooltijd stiekem ging werken als schoonmaakster in een bejaardentehuis, kon ze eindelijk wat aan haar kleren doen.' Isabel keek naar haar nagels en glimlachte heel even. 'Sophanden, had ze. Tot ze huishoudhandschoenen ontdekte.'

'Groene,' zei Ruth en ze sloeg haar handen voor haar mond.

'Juist,' zei Isabel. 'Heel goed onthouden, en je bent net aan de beurt. Op een dag kwam er een nieuw meisje in de klas. Ze zag er niet uit, was verlegen en ze werd gepest met haar naam. Isabel hielp haar een beetje in het begin. Die Ruth kende haar reputatie nog niet en ging gewoon met haar om. Isabel mocht met haar mee. Mooi huis, aardige ouders. Eerst vonden ze Isabel niet zo geschikt. Ze leek te oud en te wijs voor hun kinderlijke dochter. Maar ze bleek mee te vallen. De moeder leerde haar met bestek omgaan en ze mocht de vader zelfs helpen met zijn muntenverzameling. Af en toe logeerde ze daar. Ze praatten lang in bed, die twee. Isabel voorzichtig over haar leven en Ruth wilde alles over jongens weten. Hoe je je opmaakte en wat voor kleren je moest dragen. Ruth was niet bij Isabel weg te slaan. En hoewel de andere meiden inmiddels alles over Isabel hadden verteld, bleven ze samen. Ondanks het feit dat

Ruth toch erg jaloers was op Isabel, leek het zowaar op vriendschap.'

'Dat was het ook!' zei Ruth.

Isabel negeerde haar. 'Het laatste jaar kwam er een nieuwe leraar Duits op school. Gewoon een man met een bruin leren tas. Oud, vonden Ruth en Isabel. Nu zouden ze daar anders over denken.'

'Vijfendertig,' zei Ruth.

'Knappe meid!' zei Isabel. 'Die leraar vond Isabel aardig. Niet zo maar, maar heel aardig. Hij nam haar mee uit. Natuurlijk wist hij ook wel dat zo iets niet mocht, maar hij kon het niet laten. Soms gingen ze in een andere stad uit eten, en soms naar de film. Hij bedacht smoesjes voor zijn vrouw, en Isabel hoefde niets te bedenken, want er lette niemand op haar. Ze praatten veel. Af en toe gebeurde er iets meer op de achterbank van zijn auto.

Toen kwam hij met een plannetje. Hij had een vriend, zei hij. Die vriend maakte foto's. Niet van vogeltjes in de vrije natuur, maar van meisjes. Prachtige foto's waar veel vraag naar was.

Isabel zou er ook goed mee kunnen verdienen. Eindelijk niet meer schoon hoeven maken en genoeg tijd overhouden voor haar huiswerk, want dat was een beetje blijven liggen, de laatste tijd. Hij kon niet eeuwig zijn handen boven haar leuke koppie blijven houden, en ze wilde toch slagen? Was er niet nog een vriendin? Voor kleren hoefden ze niet te zorgen, die waren er al.

Isabel wist niet wat ze moest doen. Ze ging naar haar vriendin. Die wist al van de uitstapjes en had gezworen niets te verraden. Maar nu... Nu zei ze dat ze mee wilde doen. Ze eiste het zelfs. Isabel was heel verbaasd. Ze

probeerde haar uit te leggen dat dit vast geen gezellige familiekiekjes zouden worden, maar ze luisterde niet. Ze zei dat ze eindelijk wel eens iets spannends wilde beleven, en dat Isabel niet altijd alle lol hoefde te hebben. Zij had er ook recht op.'

'Ik wist toch niet...' begon Ruth.

'Jij wist niks!' zei Isabel. 'Je had nog nooit met een jongen voetje gevreeën, laat staan dit. Je dreigde. Als je niet mee mocht doen, zou je alles vertellen. Dus deed je mee.'

Gloria verlangde naar een koptelefoon met erg harde muziek, maar ze hoorde haar moeder verder vertellen.

'Die fotovriend had een grote ruimte, waarin de lampen al waren neergezet. Er stond een bed, en er lag zelfs een belachelijk tijgerkleed op de vloer. Isabel en Ruth moesten mooi ondergoed en avond jurken aantrekken. Ruth vond de eerste foto's nog enig. Ze kregen zelfs iets lekkers.'

'Oesters,' zei Ruth kleintjes.

'Ja,' zei Isabel. 'Gelukkig had Isabel geleerd hoe je die moest eten en eigenlijk waren ze daar niet voor, maar meer voor het effect. Stond zo leuk op een blote meisjesbuik.'

'Bah!' zei Gloria.

'Zeg dat wel. Die jurken moesten namelijk eventjes uit. Dat wilden ze toch wel doen? Arme Ruth. Zelfs de paskamer in een damesmodewinkel was al eng, en nu dit. Ze huilde. Isabel vroeg aan haar vriend of ze Ruth alsjeblijft met rust wilden laten, omdat ze zo bang was. De twee heren waren ook niet kinderachtig. Als ze echt wilde, kon de vriendin haar eigen kleren weer aantrekken, op voorwaarde dat Isabel de foto's liet maken die

zij in gedachten hadden. Ruth kleepte zich om, en ging naar huis.’

‘Jij zéi dat ik moest gaan!’ zei Ruth.

‘Ik zei niets, ik trilde. Isabel bleef helemaal alleen achter. De jurk ging uit, het prachtige ondergoed ook, en ze moest zweren dat ze dit nooit aan iemand zou vertellen. Trouwens, wie zou haar geloven? Het liep allemaal nog een beetje uit de hand ook, en totaal overstuur kwam ze midden in de nacht bij het huis van haar beste vriendin aan. En raad eens wat die haar vader en moeder had verteld? Isabel ging al een hele tijd met die leraar om. Ruth had haar nog gewaarschuwd, maar vanavond maakte ze het toch echt te bont. Ze had Ruth bijna meegesleept in die viezigheid. Gelukkig was ze net op tijd weggegaan.’

‘Zo heb ik het niet gezegd!’ zei Ruth. ‘Ik huilde almaar en ze trokken het eruit. Daarna verdraaide iedereen de waarheid.’

‘Isabel mocht niet naar binnen,’ zei Isabel, die haar nauwelijks gehoord leek te hebben. ‘Ze mocht daar nooit meer naar binnen. De schoolleiding werd wel gewaarschuwd, maar de vader en moeder van Ruth beloofden dat ze hun mond zouden houden in verband met de goede naam van de school. De volgende dag moest Isabel eraf. Hoor je dat goed, Gloria? Isabel, niet die leraar. Die rotmeid had hem namelijk willen verleiden. Raar was dat, maar binnen de kortste keren wist iedereen hoe ze hem achterna had gezeten. De arme man, die bovendien getrouwd was met een heel leuke vrouw, had haar een paar keer meegenomen om te praten over haar studieresultaten.

Foto's? Welke foto's? Waar had ze het over? Zie je

wel dat die slet loog? Maar goed dat zo'n rotte appel verwijderd werd. Had ze toch bijna de carrière van zo'n uitstekende leerkracht verpest!

Isabel haalde even adem. 'Hoe liep dit sprookje af? Zo: Isabels eigen ouders stonden helemaal achter de schoolleiding. Hun dochter moest meteen aan het werk, Ruth slaagde voor haar eindexamen, en die leraar ging even met ziekteverlof tot na de grote vakantie.'

'Ik wilde nog met je praten,' zei Ruth. 'Maar ik mocht niet, en later ontliet je me. Ik heb je daarna altijd gemist. En deze week hadden we het toch gezellig? Samen in de stad, net als heel vroeger. Het kan nu toch weer goedkomen?'

'Deze week was een vergissing,' zei Isabel. 'Jij bent namelijk helemaal niets veranderd. Nog even jaloers, om van de rest maar te zwijgen.'

Gloria keek naar haar moeder. 'Waarom heb je me dit nooit verteld?'

'Was je ermee opgeschoten?'

Dat wist ze niet.

'Het is zo lang geleden,' zei Ruth en ze pakte Isabels hand. 'Ik heb toch ook mijn portie gehad?'

Isabel duwde de hand weg met een gezicht of ze een kleverig toffeepapiertje van haar vingers schudde. 'Vind je?'

'Ja,' zei Ruth.

'Ik vind dat het wel meevalt. Waar ga je naar toe, Gloria?'

15

Gloria zat op een bankje aan dek. Het was een beetje mistig en ze had het heel erg koud, maar dat was nog het minste. Vlakbij krijste een net wakker geworden meeuw, en dat geluid leek op wat zij nu voelde. Arme Isabel.

‘Liefje, waarom liep je nou zo hard weg?’ Isabel kwam naast haar zitten. Ze had zich snel en duidelijk zonder in de spiegel te kijken aangekleed, en gaf Gloria haar vest. ‘Trek aan, het is veel te koud zo.’ Omdat Gloria stijf bleef zitten, deed Isabel het haar aan. Ze knoopte het zelfs voor haar dicht.

‘Iedereen liet je in de steek,’ zei Gloria. ‘En nu Peter en ik ook weer.’

‘Tja,’ zei Isabel. ‘Maar mij moeten ze voor de trein gooien om me klein te krijgen. Dat is de enige aardige uitspraak die mijn moeder ooit over me heeft gedaan. Ze had wel gelijk, en ik heb er al lang spijt van dat jij erbij was, net.’

‘Ik niet,’ zei Gloria. ‘Waar is Ruth gebleven?’

‘Geen idee. Het kan me ook weinig schelen.’

Ze zaten een tijdje naast elkaar naar de opkomende zon te kijken tot Isabel zei:

‘Ik heb honger, zou er al ontbijt zijn?’

Isabel zei tegen een van de meisjes binnen: 'We zien er wel niet zo netjes uit, maar kunnen we vast een kop koffie en iets te eten krijgen?'

'U heeft zeker lekker gefeest,' zei het meisje. 'Het is ook altijd hetzelfde.'

'Nou, zelden zo'n leuk partijtje meegemaakt.'

'Wij maken het onze gasten ook graag naar hun zin,' zei het meisje.

'Sinaasappelsap?'

Ze zaten tegenover elkaar te eten. 'Mag ik nog één ding vragen?' vroeg Gloria.

'Is er ooit iemand geweest, die jou geloofde?'

Isabel knikte. 'Je vader. En Peter,' voegde ze er wat treurig aan toe. 'Hoe is zij eigenlijk?'

Gloria besloot de waarheid te vertellen. 'Heel kalm en lief.'

'Lijkt dus absoluut niet op mij,' zei Isabel. 'Is ze ook lief voor jou?'

'Gelukkig. Londen is een mooie stad,' zei Isabel toen. 'Wil je er naar toe?'

'Ik laat jou niet alleen.'

'Wat heeft dát ermee te maken! Wil je nou naar Londen of niet!'

'Ik geloof het wel,' zei Gloria. 'Maar wat ga jij doen als ik er niet meer ben?'

'Mijn haar laten groeien.'

'Is dat alles?'

'Ik weet het niet. Misschien word ik nog wel een keer actief in iets. En ik zal de brieven lezen die je me natuurlijk gaat schrijven.' Isabel aarzelde even. 'Niet te véél over het gelukkige paar graag. Dag Jochem, al wakker?'

‘Nee, dit is mijn geest,’ zei Jochem, die er ook tamelijk spookachtig uitzag. ‘Ik kon niet meer slapen. Hoe gaat het met u?’

‘Goed,’ zei Isabel. ‘Maar nu ga ik naar mijn hut. Ik zal blij zijn als ik thuis ben. Eindelijk uitrusten van ons enige tripje.’

‘Daar zitten we dan weer,’ zei Jochem.

‘Ja,’ zei Gloria. ‘Daar zitten we dan weer.’

‘Hebben wij deze interessante conversatie niet al eens eerder gehouden?’ vroeg Jochem.

Gloria knikte. ‘Ik heb ook iets nieuws. Misschien ga ik volgend jaar naar Londen.’

‘Misschien?’ Jochem begon te lachen.

‘Bijna zeker,’ zei Gloria.

‘Het is wel ver,’ zei Jochem. ‘Is er iemand die jullie straks komt ophalen? Of moeten jullie dat hele eind naar huis in zo'n ellendebus van de maatschappij?’

‘Ik denk dat we wel met de bus moeten,’ zei Gloria.

‘Jullie kunnen ook met mij meerijden, er wacht iemand op me met een auto. Ik heb een week vrij.’

Toch al een vriendin? ‘Mijn grote broer,’ zei Jochem. ‘Wij delen samen een huis en samen de auto. Maar ik denk dat je moeder me zo snel mogelijk kwijt wilt.’

‘Dat valt best mee,’ zei Gloria. ‘Ik moet met je praten.’

‘Praat,’ zei Jochem.

Het schip raakte langzaam leger. Gloria zag mensen zoenen, die elkaar voor dit tochtje nog nooit hadden gezien. Er werden adressen uitgewisseld en beloften gedaan.

Gloria ging naar Boris en Tasja. ‘Dag,’ zei ze. ‘Ik vond het leuk jullie te leren kennen.’

‘Zullen we schrijven?’ vroeg Tasja. ‘Onze adressen staan op de lijst.’

‘Goed,’ zei Gloria. ‘Maar ik denk dat ik volgend jaar ergens anders woon.’

Tasja vond het een leuk idee. ‘Misschien kan ik je een keer opzoeken als ik vakantie heb. Ik ben zo blij dat het weer goed is tussen mijn moeder en de jouwe.’

‘Wat?’

‘Ze heeft toch gezegd dat het haar speet?’ zei Tasja een beetje ongerust. ‘Mamma vertelde net dat zij en Isabel het weer goedge maakt hebben.’

Gloria keek naar Boris en Tasja. ‘Ja,’ zei ze toen. ‘Het speet haar heel erg.’ Ze gebaarde naar een lange man die met Ruth een eindje verderop stond te praten. ‘Is dat nu Axel?’

Tasja knikte. ‘We moeten gaan, hij heeft haast. Boris, zeg dag tegen Gloria.’

‘Nee,’ zei hij. ‘Waar is Libel?’

‘In haar hut,’ zei Gloria. ‘Pakken.’

‘Ik wil haar zien, dat wil ik!’

‘Ik dacht dat we van dat gekrijs af waren,’ zei een van de omstanders.

‘Boris, niet zo schreeuwen, ik sta vlak achter je.’ Isabel glimlachte naar hem. ‘Zul je voorzichtig zijn met jezelf?’

‘Ja,’ zei hij. ‘Jij ook?’

‘Natuurlijk.’

Boris gaf Isabel een zoen. ‘Ik stuur een tekening naar jou.’

‘Leuk,’ zei ze. ‘Ga nu maar.’

‘Ik ga Axel laten zien dat ik de loopplank af kan lopen.’ Hij gaf Gloria ook een kus.
 ‘Dag Gloria van hiep hiep.’

Gloria en Isabel keken broer en zus na. Toch vrienden na deze tocht?

Boris stond met Axel te praten. Hij wees op Isabel, en Gloria zag dat Axel aanstalten maakte om naar hen toe te komen. Maar Ruth legde haar hand op zijn arm, zei iets tegen hem en hij bleef staan.

‘Gelukkig,’ zei Isabel. ‘Aan die vent heb ik geen behoefte en aan haar al helemaal niet meer.’

‘Dag Libel!’ riep Boris. ‘Dag Gloria!’

Tasja trok hem mee van boord.

Op dat moment zwaaide Ruth voorzichtig. Gloria wist even niet wat ze moest doen, toen zwaaide ze terug. Ze keek naar Isabel. Die hief haar hand op, maar ze bedacht zich kennelijk, want ze liet hem weer zakken en draaide zich om.

Jochem en zijn broer hadden de bagage in de auto geladen. Gloria stond achter Isabel te wachten tot ze de loopplank af konden.

Isabel droeg dezelfde jurk en rode schoenen als op de eerste dag. ‘Zullen we Jochem en zijn broer te eten vragen? Ik wist niet dat hij zóveel ouder was.’

‘Uit het eerste huwelijk van zijn vader,’ zei Gloria. Toen hield ze even haar adem in. ‘Mamma!’

‘Wat is er?’ vroeg Isabel onschuldig.

Gloria gaf het op. ‘Weet je dat jij een mooie rug hebt?’ vroeg ze.

‘Ja,’ zei Isabel. ‘Dat weet ik heel goed. Als je een lijn-

tje tussen die kleine sproetjes trekt, krijg je een perfect driehoekje, wordt me altijd verteld. Zal ik jou eens iets vertellen? Je hebt ook van die sproetjes. Minder perfect, maar toch. Schiet je een beetje op? Ik wil weg van hier en ze staan al een hele tijd op ons te wachten.' Ze liep de loopplank af en zei iets tegen Jochems broer.

Gloria moest een beetje lachen. Daarna keek ze naar Jochem.

Londen was niet echt ver weg.

[Over de auteur]

Veronica Hazelhoff werd op 22 februari 1947 geboren. Ze groeide op tussen boeken en wist al heel vroeg dat ze schrijfster wilde worden. Ze volgde de Kunstacademie en werd grafisch ontwerpster. Maar ze hield vast aan haar kinderdroom.

Haar eerste verhalen verschenen in *Taptoe*, haar eerste boek, *Nou moe!*, verscheen bij uitgeverij Sjaloom. Daarvoor kreeg ze in 1982 een Zilveren Griffel en in 1983 Het Gouden Ezelsoor. Over hetzelfde meisje, Maartje, schreef ze nog twee boeken: *Hierzo!* en *Auww!* Voor *Auww!* kreeg ze in 1984 de Gouden Griffel. Sinds *Heibel* (1988) worden haar boeken door Querido uitgegeven.

Naast kinderboeken schrijft Veronica Hazelhoff ook jeugdromans, zoals *Fenna*, *Kinderkamp Utopia*, *Ster!* en, natuurlijk, *In Sara's huis*.